

Komisja
Europejska

STUDIUM PRZYPADKU

PSTRĄG PORCJOWY W UE

STRUKTURA CEN W ŁAŃCUCHU DOSTAW

PRZYPADEK NIEMIEC, WŁOCH I POLSKI

E U M O F A

European Market Observatory for
Fisheries and Aquaculture Products

PAŹDZIERNIK 2021

WWW.EUMOFA.EU

Gospodarka
Morska i
Rybołówstwo

Manuskrypt ukończony w październiku 2021 r.

Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek konsekwencje wynikające z ponownego wykorzystania niniejszej publikacji.

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2021 r.

© Unia Europejska, 2021

Polityka ponownego wykorzystywania dokumentów Komisji Europejskiej jest realizowana na podstawie decyzji Komisji 2011/833/UE z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie ponownego wykorzystywania dokumentów Komisji (Dz.U. L 330 z 14.12.2011, s. 39).

O ile nie zaznaczono inaczej, ponowne wykorzystanie tego dokumentu jest dozwolone na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowe (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Oznacza to, że ponowne wykorzystanie jest dozwolone pod warunkiem podania odpowiednich informacji i zaznaczenia wszelkich zmian.

W przypadku jakiegokolwiek wykorzystania lub powielania elementów, które nie są własnością Unii Europejskiej, konieczne może być uzyskanie zgody bezpośrednio od odpowiednich podmiotów praw autorskich. Unia Europejska nie posiada praw autorskich w odniesieniu do następującego elementu:

zdjęcie na okładce: © Koss13/Shutterstock.com - Ref 305776574

PDF ISBN 978-92-76-28832-9 doi:10.2771/07410 KL-01-21-015-PL-N

ABY UZYSKAĆ WIĘCEJ INFORMACJI I KOMENTARZY:

Dyrekcja Generalna ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa

B-1049 Bruksela

Tel: +32 229-50101

E-mail: contact-us@eumofa.eu

Spis treści

STRESZCZENIE	1
LISTA AKRONIMÓW	3
1 ZAKRES I TREŚĆ	4
1.1 Zakres studium przypadku	4
1.2 Treść dokumentu	4
2 OPIS PRODUKTU I RYNKÓW	5
2.1 Właściwości biologiczne i handlowe	5
2.2 Produkcja światowa	9
2.3 Produkcja UE	11
3 RYNEK NIEMIECKI	20
3.1 Struktura łańcucha dostaw	20
3.2 Charakterystyka rynku niemieckiego i konsumpcji	25
3.3 Transmisja cen w łańcuchu dostaw	26
4 RYNEK WŁOSKI	32
4.1 Struktura łańcucha dostaw	32
4.2 Charakterystyka rynku i konsumpcji we Włoszech	37
4.3 Transmisja cen w łańcuchu dostaw	38
5 RYNEK POLSKI	44
5.1 Struktura łańcucha dostaw	44
5.2 Charakterystyka polskiego rynku i konsumpcji	48
5.3 Transmisja cen w łańcuchu dostaw	51
6 PORÓWNANIE TRANSMISJI CEN W RÓŻNYCH PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH	60
ZAINTERESOWANE STRONY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIADY	62

Streszczenie

- W 2019 roku światowa produkcja pstrąga wynosiła 939,878 ton (FAO) i wzrastała od 2015 roku (+21% wolumenie między 2015 a 2019 rokiem). Głównym gatunkiem hodowlanym jest pstrąg tęczy, który stanowił 97% całkowitej wielkości w 2019 r. UE-27 jest drugim największym producentem na świecie (183 819 ton w 2019 r.: 20 % produkcji światowej), zaraz po Islamskiej Republice Iranu (206 050 ton: 22 % produkcji światowej). W ciągu ostatniej dekady produkcja w Islamskiej Republice Iranu bardzo wzrosła i była dwukrotnie wyższa w 2019 r. w porównaniu z 2010 r. Innymi dużymi producentami pstrąga są Turcja, Norwegia, Chile i Peru. Na poziomie UE-27 głównymi producentami są Francja, Włochy i Dania. W 2019 r. każde z nich wyprodukowało ponad 30 000 ton. Kolejne państwa członkowskie to Hiszpania, Polska i Finlandia z produkcją wynoszącą od 14 000 do 17 000 ton. W każdym innym produkującym Państwie Członkowskim produkcja wynosi poniżej 10 000 ton.
- "Pstrąg porcjowy" to zazwyczaj cały pstrąg, o masie poniżej 500 g (lub nawet poniżej 450 g), o białym lub różowym mięsie. W niektórych Państwach Członkowskich pstrąg porcjowy może być również filetowany lub nawet wędzony. "Pstrąg średniej wielkości" ma masę od 500 g do 1,2 kg i jest zwykle przeznaczony do filetowania; "pstrąg dużej wielkości" ma masę powyżej 1,2 kg i jest zwykle przeznaczony do wędzenia. "Pstrągi porcjowe" i "średnie" są łączone w wielu statystykach (zarówno w statystykach handlowych, jak i w statystykach zawodowych Federacji Europejskich Producentów Akwakultury (FEAP))¹.
- Około dwie trzecie produkcji UE to pstrągi porcjowe i średnie (64% w 2019 r., na podstawie danych FEAP), a około jedna trzecia to duże pstrągi (36%). Udział pstrąga porcjowego ma tendencję spadkową, gdyż w 2014 r. stanowił 72%. Głównymi producentami pstrąga porcjowego w UE są Włochy, Francja, Dania, Polska i Hiszpania, z produkcją powyżej 13 000 ton każdy (2019).
- Jeśli chodzi o przepływy wewnątrz UE, w 2020 r. połowa przepływu pstrąga dotyczyła pstrąga wędzonego (pod względem wartości), podczas gdy pstrąg porcjowy stanowił 15%. Główni wewnątrzunijni sprzedawcy pstrąga porcjowego to Dania (21 mln EUR sprzedaży w 2020 r.), Hiszpania (16 mln EUR) i Polska (9 mln EUR). Głównymi odbiorcami wewnątrzunijnymi pstrąga porcjowego były Niemcy (23 mln EUR), Polska (20 mln EUR) i Francja (10 mln EUR).
- Widoczna konsumpcja pstrąga na poziomie UE 27 wyniosła 208 657 ton² w 2019 r. Całkowita podaż opierała się w 83% na produkcji UE, a w 17% na imporcie (głównie z Turcji i Norwegii). Ograniczona część dostaw z UE została wyeksportowana (6%), a większość ilości była przeznaczona do konsumpcji w UE (94%).
- Niemcy, Francja, Włochy, Hiszpania, Polska i Finlandia są głównymi unijnymi rynkami pstrąga (od 14 000 do 73 000 ton widocznej konsumpcji w każdym państwie członkowskim w 2019 r.). W innych państwach członkowskich widoczna konsumpcja wynosiła poniżej 10 000 ton. W Niemczech większość widocznej konsumpcji przypada na pstrąga wędzonego, podczas gdy we Włoszech i w Polsce jest to głównie pstrąg porcjowy.

¹ W niniejszym raporcie odnosimy się do "pstrąga porcjowego", gdy obejmujemy handel i statystyki FEAP łączące "pstrąga porcjowego" i "pstrąga średniej wielkości".

² Widoczne spożycie oblicza się w ekwiwalencie żywej wagi (LWE)

- Rynek niemiecki, francuski i polski:
  - W Niemczech ceny ex-farm dla pstrąga porcjowego wahały się od 4,37 EUR/kg do 7,79 EUR/kg w 2019 r. w zależności od kanałów sprzedaży (wyższe przy sprzedaży bezpośredniej i niższe w kierunku hurtowników). Analiza transmisji cen koncentruje się na sprzedaży w małych sklepach detalicznych, które są powszechne na rynku niemieckim, z ceną końcową 10,41 EUR/kg. Detaliści na dużą skalę sprzedają głównie importowanego pstrąga porcjowego, którego cena jest niższa od niemieckiej.
  - We Włoszech cena ex-farm dla świeżego pstrąga porcjowego wynosiła 3,30 EUR/kg w marcu 2021 r., a cena detaliczna uwzględniona w analizie wynosi 9,90 EUR/kg w handlu detalicznym na dużą skalę (od 7,90 do 9,90 EUR/kg na etapie detalicznym na podstawie kontroli w sklepach, bez rabatu). Pstrąg porcjowy we Włoszech jest sprzedawany w sektorze HoReCa, w handlu detalicznym na dużą skalę, w wędkarstwie (żywy pstrąg) i na eksport (świeży, mrożony lub żywy).
  - W Polsce rozważana cena ex-farm wynosi 2,62 EUR/kg (na podstawie wywiadu, cena w czwartym kwartale 2020 r.). W niniejszym opracowaniu przedstawiono dwie analizy transmisji cen: handel detaliczny na dużą skalę (pakowany) z ceną końcową na poziomie 5,79 EUR/kg oraz sklep tradycyjny (niepakowany) na poziomie 5,82 EUR/kg. Głównym rynkiem dla pstrąga w Polsce są sklepy dyskontowe (59% sprzedaży, w porównaniu do 16% w sklepach rybnych, 14% w hipermarketach i supermarketach oraz 10% w innych kanałach).

Lista akronimów

API	Associazione Piscicoltori Italiani
CN	Nomenklatura Scalona
DCF	Ramy gromadzenia danych
UE	Unia Europejska
FAO	Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa
FEAP	Federacja Europejskich Producentów Akwakultury
HoReCa	Hotel, Restauracja, Kawiarnia
JRC	Wspólne Centrum Badawcze
LWE	Równoważnik żywej wagi
PC	Państwa członkowskie
SPRŁ	Stowarzyszenie Producentów Ryb Łososiowatych
VAT	Podatek od wartości dodanej

1 Zakres i treść

1.1 Zakres studium przypadku

Kluczowymi elementami dla analizy struktury cenowej pstrąga porcjowego i dystrybucji wartości w łańcuchach dostaw są:

Produkt	Pochodzenie	Charakterystyka	Czynniki wpływające na rynek i ceny	Rynek MS
Pstrąg porcjowy (poniżej 500 g / ryba)	Akwakultura	Głównie produkty świeże, całe i wypatroszone Niektóre pstrągi porcjowe mogą być filetowane i wędzone	Rodzaj produktu: pstrąg biały lub różowy Opakowania Kanał sprzedaży	Niemcy, Włochy i Polska

EUMOFA udostępnia inne istotne publikacje dotyczące tematów objętych niniejszym opracowaniem:

- Badanie dotyczące akwakultury słodkowodnej w UE (marzec 2021 r.)

<https://www.eumofa.eu/documents/20178/442176/Freshwater+aquaculture+in+the+EU.pdf>

- Badanie dotyczące systemów akwakultury recyrkulacyjnej (grudzień 2020 r.)

<https://www.eumofa.eu/documents/20178/84590/RAS+w+Unii+Europejskiej.pdf>

- Pstrąg tęczowy - profil gatunkowy

https://www.eumofa.eu/documents/20178/137160/Rainbow+trout_31-1.pdf

- Profile krajów:

- Niemcy - <https://www.eumofa.eu/germany>
- Włochy - <https://www.eumofa.eu/italy>
- Polska - <https://www.eumofa.eu/poland>

1.2 Treść dokumentu

Zgodnie z metodologią opracowaną w ramach EUMOFA i dostępną na jej stronie internetowej (<http://www.eumofa.eu/price-structure>), niniejszy dokument zawiera:

- Opis produktu
- Analiza tendencji produkcyjnych i rynkowych na poziomie UE
- Analiza struktury cen wzdłuż łańcucha dostaw we Włoszech, Niemczech i Polsce.

2 OPIS PRODUKTU I RYNKÓW

2.1 Właściwości biologiczne i handlowe

Studium przypadku produkt

Nazwa: Pstrąg tęczowy (*Onchorynchus mykiss*)

Kod 3-alfa FAO: TRR

Prezentacja: Całe lub filety, w przypadku całych ryb: W większości wypatroszone, świeże lub schłodzone, luzem lub wstępnie zapakowane w opakowania w zmodyfikowanej atmosferze (MAP)

Wielkość handlowa: Wielkość pstrąga porcjowego waha się zazwyczaj od 350 g do 600 g. Są to przeważnie ryby patroszone, czasami filety.

Inne główne gatunki:

Inne najbardziej znaczące gatunki pstrąga i pokrewnych łososiowatych hodowane na poziomie UE i sprzedawane do spożycia przez ludzi to:

- *Oncorhynchus apache*: Pstrąg Apaczowy
- *Oncorhynchus chrysogaster*: Meksykański pstrąg złoty
- *Oncorhynchus clarkia*: Pstrąg potokowy
- *Oncorhynchus aguabonita*: Pstrąg złoty
- *Salmo trutta*
- *Oncorhynchus gilae*: Pstrąg Gila

Powiązane kody w nomenklaturze produktów (COMEXT/EUROSTAT)

Kody zostały zmodyfikowane w 2012 roku. Poniższa tabela przedstawia kody przed i po 2012 roku.

Tabela 1: Kody handlowe dla produktów z pstrąga (nomenklatura CN-8)

CN8	Gatunek	Konserwacja	Prezentacja	Opis	Współczynnik przeliczeniowy na ekwiwalent żywej wagi (LWE)
03 01 91 10	Pstrąg Apaczowy i Meksykański pstrąg złoty	Żywe	/	Pstrąg porcjowy i duży pstrąg	1
03 01 91 90	<i>Salmo trutta</i> , pstrąg tęczowy, Pstrąg potokowy, Pstrąg złoty i pstrąg Gila	Żywe	/	Pstrąg porcjowy i duży pstrąg	1
03 02 11 10	Pstrąg Apaczowy i Meksykański pstrąg złoty	Świeża	Cały	Pstrąg porcjowy i duży pstrąg	1
03 02 11 20	Pstrąg tęczowy	Świeża	Cały	Pstrąg duży (ponad 1 kg lub 1,2 kg)	1,15
03 02 11 80	<i>Salmo trutta</i> , pstrąg potokowy, pstrąg złoty, pstrąg Gila i pstrąg tęczowy	Świeża	Cały	Pstrągi porcjowe i duże pstrągi Z wyłączeniem dużych pstrągów tęczowych (powyżej 1 lub 1,2 kg)	1,05
03 03 14 10	Pstrąg Apaczowy i Meksykański pstrąg złoty	Mrożone	Cały	Pstrąg porcjowy i duży pstrąg	1,20
03 03 14 20	Pstrąg tęczowy	Mrożone	Cały	Duże pstrągi (ponad 1 lub 1,2 kg)	1,13
03 03 14 90	<i>Salmo trutta</i> , pstrąg tęczowy, Pstrąg potokowy, Pstrąg złoty i pstrąg Gila	Mrożone	Cały	Pstrąg porcjowy i duży pstrąg Z wyłączeniem dużego pstrąga tęczowego (ponad 1 lub 1,2 kg)	1,13
03 04 42 10	Pstrąg tęczowy	Świeża	Filet	duży pstrąg	1,80
03 04 42 50	Pstrąg Apaczowy i Meksykański pstrąg złoty	Świeża	Filet	Pstrąg porcjowy i duży pstrąg	2,48
03 04 42 90	<i>Salmo trutta</i> , pstrąg tęczowy, Pstrąg potokowy, Pstrąg złoty i pstrąg Gila	Świeża	Filet	Pstrąg porcjowy i duży pstrąg (z wyjątkiem dużego pstrąga w przypadku pstrąga tęczowego)	1,80
03 04 82 10	Pstrąg tęczowy	Mrożone	Filet	Duży pstrąg	1,80
03 04 82 50	Pstrąg Apaczowy i Meksykański pstrąg złoty	Mrożone	Filet	Pstrąg porcjowy i duży pstrąg	2,22

CN8	Gatunek	Konserwacja	Prezentacja	Opis	Współczynnik przeliczeniowy na ekwiwalent żywej wagi (LWE)
03 04 82 90	Salmo trutta, pstrąg tęczy, Pstrąg potokowy, Pstrąg złoty i pstrąg Gila	Mrożone	Filet	Pstrąg porcjowy i duży pstrąg (z wyjątkiem dużego pstrąga w przypadku pstrąga tęczego)	1,80
03 05 43 00	Salmo trutta, pstrąg tęczy, Pstrąg potokowy, Pstrąg złoty, pstrąg Gila, pstrąg Apaczowy i Meksykański pstrąg złoty	Wędzony	Całe i filety	Pstrąg porcjowy i duży pstrąg	2,11

Parametry biologiczne

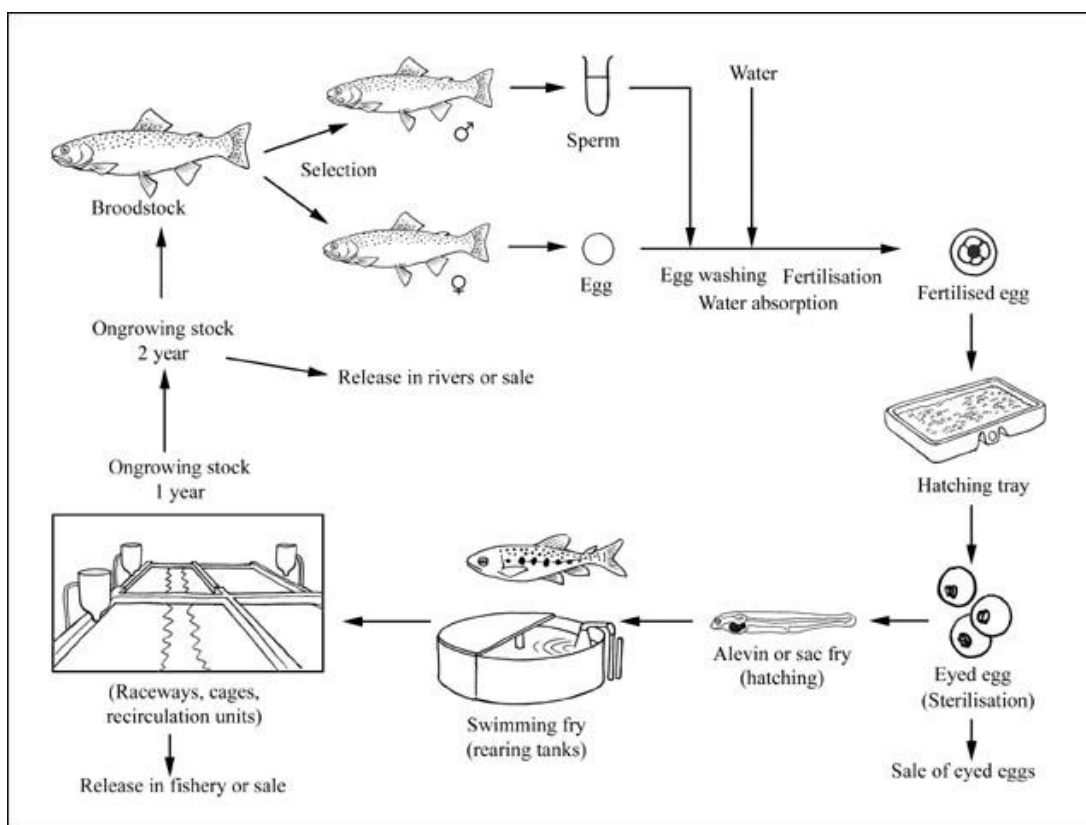
Parametr	Charakterystyka
Cykl produkcyjny w środowisku naturalnym	Zdolny do zajmowania wielu różnych siedlisk, od anadromicznego trybu życia (żyjący w oceanie, ale składający ikrę w rzekach i strumieniach) do stałego zamieszkiwania jezior . Samce osiągają dojrzałość płciową w wieku 2 lat, a samice w wieku 3 lat. Tarło odbywa się od listopada do maja na półkuli północnej i od sierpnia do listopada na półkuli południowej. Formy anadromiczne mogą migrować na duże odległości do strumieni tarłowych. Samica znajduje miejsce i wykopuje jamę. Jak tylko jama jest zakończona, samica idzie do jamy, a za nią natychmiast podąża samiec, w jamie uwalniają ikrę i spermę. Młode ryby wędrują w dół rzeki nocą, krótko po wylęgnięciu.
Temperatura	Gatunek ten może wytrzymać duże wahania temperatury (0-27°C), ale tarło i wzrost odbywa się w węższym zakresie (9-14°C). Optymalna temperatura wody dla hodowli pstrąga tęczego wynosi poniżej 21°C . W rezultacie, temperatura i dostępność pokarmu wpływają na wzrost i dojrzewanie, powodując, że wiek dojrzałości jest różny, choć zwykle wynosi 3-4 lata.
Dieta	W środowisku naturalnym pstrąg tęczy żywi się różnymi bezkręgowcami wodnymi i lądowymi oraz małymi rybami, ale najważniejszym pokarmem są krewetki słodkowodne, zawierające barwniki karotenoidowe odpowiedzialne za pomarańczowo-różowy kolor mięsa.
Występowanie w środowisku naturalnym	Pstrąg tęczy pochodzi z zimnowodnych rzek i jezior wybrzeży Pacyfiku w Ameryce Północnej i Azji. Został wprowadzony do około 82 krajów, praktycznie wszędzie tam, gdzie warunki są korzystne dla jego hodowli , ponieważ pstrąg tęczy toleruje szeroki zakres warunków środowiskowych i produkcyjnych lepiej niż inne gatunki pstrągów.
Połów	Połow pstrąga tęczego stanowią znikomy udział w połowach światowych. Stanowią one również zaledwie 0,3 % globalnej produkcji pstrąga tęczego w 2018 r., ponieważ gatunek ten jest głównie hodowany. Głównymi stosowanymi narzędziami połowowymi są pławnice, sieci skrzelowe i podobne sieci, w tym haczyki i liny.

<p>Produkcja akwakultury</p>	<p>Pstrąg tęczowy może być hodowany zarówno w wodach słodkich jak i słonych. Na europejską produkcję hodowlanego pstrąga tęczowego wpływają głównie ryby wielkości porcji (wielkość porcji 200-300 g), w wodach słodkich (głównie w zbiornikach i torach wodnych, a ostatnio w systemach akwakultury recyrkulacyjnej (RAS), głównie w Danii). Pstrągi o większych rozmiarach są produkowane na obszarach morskich, hodowane w klatkach.</p> <p>Główne etapy produkcji są następujące:</p> <p><u>Dostarczanie materiału siewnego:</u> Pstrągi nie składają ikry w sposób naturalny w systemach hodowlanych, dlatego też ikra jest sztucznie składana z wysokiej jakości ryb hodowlanych, gdy są one w pełni dojrzałe (zazwyczaj używa się 3 lub 4 letnich samic). Rozmnażanie pstrąga tęczowego jest dobrze poznane, a techniki są dobrze rozwinięte.</p> <p><u>Produkcja wylęgarnicza:</u> Jaja są zainkubowane i pozostawione w spokoju do momentu osiągnięcia stadium oczka, w korytach wylęgowych, inkubatorach o pionowym przepływie lub słojach wylęgowych. Czas wylęgu zależy od temperatury wody, np. 100 dni w temperaturze 3,9 °C i 21 dni w temperaturze 14,4 °C.</p> <p><u>Wychów narybku:</u> narybek tradycyjnie wychowuje się w zbiornikach z włókna szklanego lub betonu, najlepiej o kształcie okrągłym, aby utrzymać regularny prąd i równomierne rozmieszczenie narybku, ale stosuje się również zbiorniki kwadratowe. Narybek karmiony jest specjalnie przygotowanymi pokarmami początkowymi za pomocą automatycznych karmników, począwszy od momentu, gdy około 50 procent ryb osiągnie stadium pływania. Gdy większość ryb aktywnie żeruje, przez 2-3 tygodnie należy podawać codziennie 10 procent masy ryb, najlepiej w sposób ciągły, za pomocą zegarowych karmników taśmowych. Granulat paszowy składa się z mączki rybnej (80%), olejów rybnych i ziaren.</p> <p><u>Wychów:</u> Kiedy narybek osiągnie 8-10 cm długości (~250 ryb/kg) przenoszony jest do zewnętrznych pomieszczeń hodowlanych. Mogą one składać się z betonowych torów wodnych, stawów przepływowych lub klatek. Ryby dorastają do rozmiarów handlowych (30-40 cm), zazwyczaj w ciągu 9 miesięcy, chociaż niektóre ryby osiągają większe rozmiary w ciągu 20 miesięcy. Stado jest sortowane, zazwyczaj czterokrotnie (2-5 g, 10-20 g, 50-60 g i >100 g) w cyklu produkcyjnym (pierwszy rok), po czym należy zmniejszyć zagęszczenie, co zapewnia szybki wzrost, usprawnia zarządzanie żywieniem i zapewnia jednorodność produktu. Ryby przeniesione do klatek morskich mają szybsze tempo wzrostu, osiągając większe rozmiary rynkowe. Narybek o wadze około 70 g może osiągnąć 3 kg w czasie krótszym niż 18 miesięcy.</p>
------------------------------	---

Źródło: FAO, profil gatunkowy EUMOFA dla pstrąga tęczowego ³

³ https://www.eumofa.eu/documents/20178/137160/Rainbow+trout_31-1.pdf

Rysunek 1: Cykl produkcyjny pstrąga tęczowego

Źródło: FAO

2.2 Produkcja światowa

2.2.1 Zarys ogólny

Światowa produkcja pstrąga wyniosła 939,878 ton w 2019 roku (FAO), z 21% wzrostem od 2010 roku. Jest to najwyższy poziom produkcji od 2010 roku.

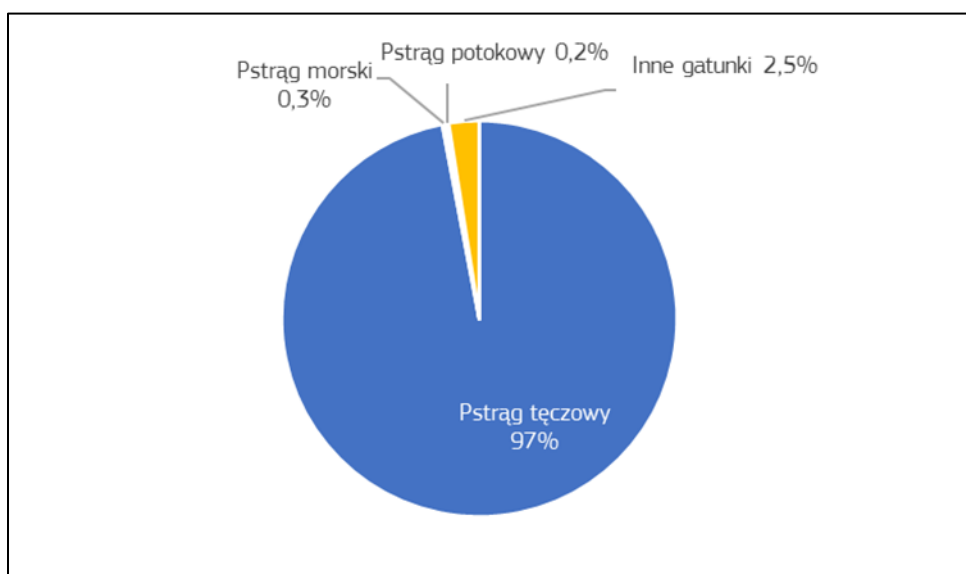
Tabela 2: Ewolucja światowej produkcji pstrąga hodowlanego w latach 2009-2019 (w tonach)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	% ogółem 2019 r.	Ewolucja 2019 / 2010
Pstrąg tęczowy	752.462	792.118	882.064	814.522	794.610	751.605	841.716	840.184	853.412	916.365	97%	+22%
Inne gatunki pstrąga	22.219	19.253	20.800	23.008	25.594	26.628	21.393	23.914	22.253	23.513	3%	+6%
Ogółem	774.681	811.371	902.864	837.530	820.204	778.233	863.109	864.098	875.665	939.878	100%	+21%

Źródło: FAO - Światowa produkcja akwakultury

Światowa produkcja obejmuje głównie pstrąga tęczowego (stanowiącego 97%-98% światowej produkcji pstrąga każdego roku w okresie 2010-2019) z 916 365 tonami w 2019 roku. Wśród innych gatunków pstrągów, pstrąg morski stanowił 0,3% z 3,252 tonami, a pstrąg potokowy 0,2% z 1,702 tonami.

Rysunek 2: Ograniczenie produkcji pstrąga w akwakulturze pod względem wielkości (2019 r.)

Źródło: FAO - Światowa produkcja akwakultury

2.2.2 Produkcja pstrąga na przestrzeni czasu przez główne kraje produkujące

Głównymi producentami pstrąga są Islamska Republika Iranu (206 050 ton w 2019 r.) i UE 27 z 183 819 tonami; razem stanowią one 42% światowej produkcji. Kolejnymi producentami są Turcja, Norwegia, Chile i Peru.

Światowa produkcja wzrosła o 21% w latach 2010-2019, ze względu na silny wzrost produkcji w Islamskiej Republice Iranu (+125%, +114,531 ton), Turcji (+48%, +40,511 ton), Peru (+256%, +36,543 ton). Inni znaczący producenci odnotowali w tym samym okresie spadki: -63% w Chile (-138,068 ton) i -3% w UE 27 (-6,135 ton).

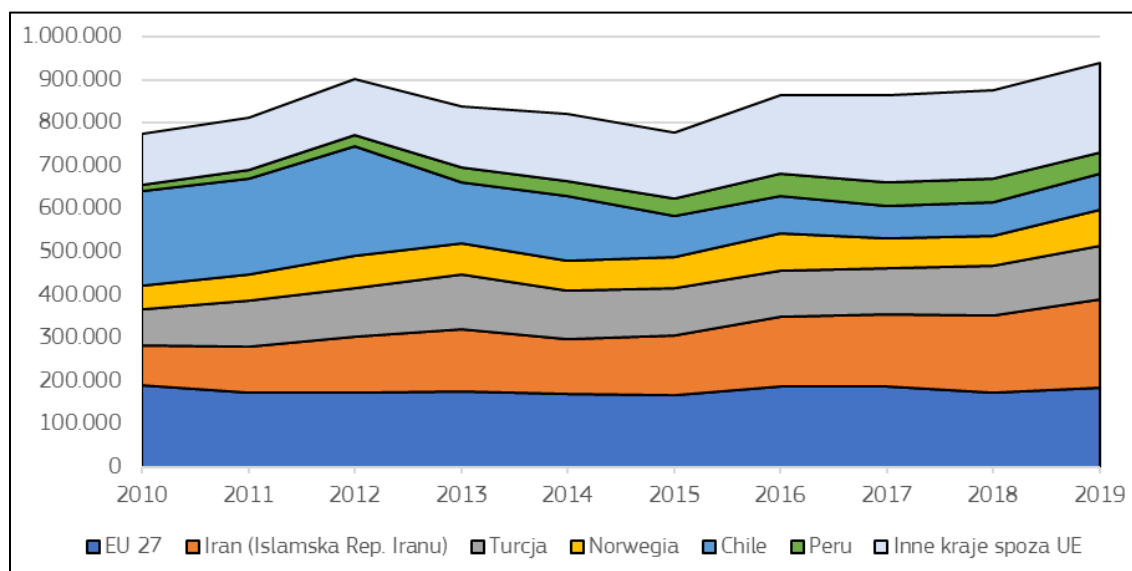
Tabela 3: Ewolucja produkcji pstrąga hodowlanego w głównych krajach produkujących (w tonach)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	% ogółem 2019 r.	Evol. 2019 / 2010
Iran (Islamska Rep. Iranu)	91.519	106.409	131.000	143.917	126.515	140.632	163.325	167.830	179.684	206.050	22%	+125%
UE 27	189.954	173.954	171.706	175.726	169.757	165.984	186.347	185.988	173.563	183.819	20%	-3%
Turcja	85.244	107.936	114.569	128.059	113.593	108.038	107.013	109.657	114.497	125.745	13%	+48%
Norwegia	54.667	58.545	74.668	71.552	68.986	73.007	87.852	66.999	68.345	83.489	9%	+53%
Chile	220.244	224.448	254.353	142.681	151.773	94.717	84.607	76.971	78.446	82.176	9%	-63%
Peru	14.250	19.962	24.762	34.993	32.923	40.947	52.246	54.878	55.030	50.793	5%	+256%
Inne kraje spoza UE	118.745	120.496	131.813	141.172	156.968	153.922	181.663	202.138	205.887	207.981	22%	+75%
Ogółem	774.624	811.750	902.871	838.099	820.516	777.247	863.052	864.462	875.452	940.053	100%	+21%

Uwaga: sumy mogą różnić się od sumy danych w kolumnie z powodu zaokrągleń

Źródło: FAO - Światowa produkcja akwakultury

Rysunek 3: Ewolucja produkcji pstrąga hodowlanego w głównych krajach produkujących (w tonach)

Źródło: FAO - Światowa produkcja akwakultury

2.3 Produkcja UE

2.3.1 Produkcja UE według głównych produkujących Państw Członkowskich

Produkcja pstrąga w UE 27 wyniosła 183,819 ton w 2019 r. **Jak wskazano w sprawozdaniu "Freshwater aquaculture in the EU" opublikowanym przez EUMOFA w 2021⁴, pstrąg tęczowy jest głównym gatunkiem słodkowodnym hodowanym na poziomie UE, zarówno pod względem ilości, jak i wartości.**

Główne państwa członkowskie UE produkujące pstrąga to Francja, Włochy i Dania, na które przypada 56 % produkcji UE (od 17 % do 20 % produkcji UE w każdym z tych państw członkowskich). Kolejne Państwa Członkowskie to Hiszpania, Polska i Finlandia (z 8 % do 9 % produkcji UE każde).

W latach 2010-2019 produkcja w UE-27 zmniejszyła się o 3 %. Produkcja zmniejszyła się w dwóch państwach członkowskich będących głównymi producentami: -5 % we Włoszech (-1 986 ton) i -5 % w Danii (-1 836 ton), natomiast wzrosła we Francji (+4 %, +1 461 ton). Znaczne spadki odnotowano w Niemczech (-57 %, -11 715 ton), natomiast w Polsce i Finlandii odnotowano znaczny wzrost (odpowiednio +26 % i +29 %, odpowiednio +3 345 ton i +3 213 ton).

Tabela 4: Ewolucja produkcji pstrąga hodowanego w głównych produkujących Państwach Członkowskich (w tonach)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	% ogółem 2019 r.	Ewolucja 2019 / 2010
FR	35.432	31.950	31.843	31.789	30.605	24.596	36.267	35.608	34.147	36.893	20,1%	+4%
IT	36.446	36.274	36.783	36.850	32.793	32.810	36.800	36.800	34.286	34.460	18,7%	-5%
DK	32.740	32.914	31.632	33.978	30.961	32.616	31.295	33.196	29.824	30.904	16,8%	-6%
ES	17.384	16.562	16.307	15.869	15.112	16.183	17.360	16.908	10.539	16.978	9,2%	-2%
PL	12.940	11.200	10.900	11.554	14.263	13.161	14.415	14.481	15.945	16.285	8,9%	+26%
FI	10.991	9.981	11.332	12.355	12.452	13.954	13.482	13.660	13.180	14.204	7,7%	+29%
DE	20.522	9.817	10.052	10.302	10.633	9.149	9.272	9.114	8.431	8.807	4,8%	-57%
SE	7.859	10.752	10.505	9.757	9.436	8.971	11.551	11.363	9.586	8.310	4,5%	+6%
BG	2.928	1.552	2.202	3.078	3.328	3.371	4.694	3.257	4.836	4.196	2,3%	+43%
RO	1.400	1.710	1.074	1.106	1.155	1.542	1.595	2.079	2.474	2.618	1,4%	+87%
AT	1.552	1.900	2.030	2.066	2.043	2.146	2.241	2.248	2.330	2.450	1,3%	+58%
EL	2.712	1.912	1.968	2.017	1.611	1.759	1.644	1.989	2.127	1.898	1,0%	-30%
SK	554	585	773	774	934	939	1.145	1.030	1.020	999	0,5%	+80%
SI	482	611	557	582	747	656	833	737	964	937	0,5%	+94%
CZ	738	815	751	682	693	611	668	777	1.106	936	0,5%	+27%
EE	488	334	455	465	570	559	680	702	804	927	0,5%	+90%
PT	952	1.115	479	775	752	890	676	655	655	665	0,4%	-30%
IE	1.102	1.201	781	908	808	803	705	647	557	608	0,3%	-45%
HR	2.482	2.481	1.000	349	391	679	467	396	370	335	0,2%	-87%
LT	34	41	115	115	109	278	332	106	111	182	0,1%	+435%
HU	48	44	45	52	61	42	58	54	72	76	0,0%	+59%
LV	16	11	23	29	38	134	82	92	114	50	0,0%	+219%
NL	45	45	45	45	45	45	45	45	45	50	0,0%	+11%
CY	69	66	55	55	42	41	40	44	41	50	0,0%	-28%
BE	39	81	0	173	175	50	0	0	0	0	0,0%	-100%
UE27	189.954	173.954	171.706	175.726	169.757	165.984	186.347	185.988	173.563	183.819	100%	-3%

Uwaga: sumy mogą różnić się od sumy danych w kolumnie z powodu zaokrągleń

Źródło: FAO - Światowa produkcja akwakultury

⁴ <https://www.eumofa.eu/documents/20178/442176/Freshwater+aquaculture+in+the+EU.pdf>

Uwaga metodologiczna dotycząca "pstrąga wielkości porcji", "pstrąga średniej wielkości" i "dużego pstrąga" w FEAP i danych handlowych

W różnych Państwach Członkowskich za pstrąga wielkości porcji uważa się na ogół pstrąga o wadze poniżej 500 g (nawet poniżej 450 g). Pstrąg o wadze od 500 g do 1,2 kg jest uważany za "pstrąga średniej wielkości" i jest używany głównie do filetowania. Duże pstrągi, powyżej 1,2 kg są generalnie przeznaczone dla przemysłu wędzarniczego.

FEAP⁵ zawiera szczegółowe informacje na temat "pstrąga tęczowego w porcjach" i "dużego pstrąga tęczowego" w głównych Państwach Członkowskich (dane dotyczące 15 Państw Członkowskich)⁶ w latach 2014-2019. Definicja FEAP dla "pstrąga w porcjach" to pstrąg o masie poniżej 1,2 kg. Obejmuje ona zatem zarówno "pstrąga w porcjach", jak i "pstrąga średniej wielkości".

To samo dotyczy danych handlowych. Istnieją kody dla pstrągów o masie poniżej 1-1,2 kg (agregujące "porcje" i "pstrągi średniej wielkości") i kody dla pstrągów o masie powyżej 1-1,2 kg (duże pstrągi). Różne kody obejmują również różne gatunki; jednakże pstrąg tęczowy stanowi 97% do 98% zarówno produkcji UE, jak i światowej (co oznacza, że inne gatunki są nieistotne).

W niniejszym raporcie, kiedy będziemy używać "pstrąga porcjowego" z FEAP i danych handlowych, będzie to obejmować zarówno "pstrąga porcjowego" jak i "pstrąga średniej wielkości".

Szczegóły dotyczące terminów użytych w raporcie dla każdego kodu handlowego znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 5: Szczegółowe informacje na temat stosowanych w sprawozdaniu określeń "pstrąg w porcji" i "duży pstrąg"

Terminy stosowane w niniejszym sprawozdaniu	Kod handlowy (CN8)	Konserwacja	Prezentacja	Gatunek	Opis
Świeże całe - porcja	03 02 11 80	Świeża	Cały	Pstrąg morski, pstrąg potokowy, pstrąg złoty, pstrąg Gila i porcja/średnia pstrąga tęczowego	Pstrąg porcjowy: Wszystkie gatunki Średniej wielkości pstrągi: Wszystkie gatunki Duże pstrągi: Wszystkie gatunki z wyjątkiem pstrąga tęczowego
	03 02 11 10	Świeża	Cały	Pstrąg Apaczów i meksykański złoty pstrąg	Wszystkie rozmiary dla tych dwóch gatunków
Całość mrożona - porcja	03 03 14 90	Mrożone	Cały	Pstrąg morski, pstrąg tęczowy, pstrąg gardłowy, złoty pstrąg i pstrąg Gila	Pstrąg porcjowy: Wszystkie gatunki Średniej wielkości pstrągi: Wszystkie gatunki Duże pstrągi: Wszystkie gatunki z wyjątkiem pstrąga tęczowego
	03 03 14 10	Mrożone	Cały	Pstrąg Apaczów i meksykański złoty pstrąg	Wszystkie rozmiary dla tych dwóch gatunków
Świeże, całe, duże	03 02 11 20	Świeża	Cały	Pstrąg tęczowy	Duży pstrąg tęczowy
Mrożone całe duże	03 03 14 20	Mrożone	Cały	Pstrąg tęczowy	Duży pstrąg tęczowy

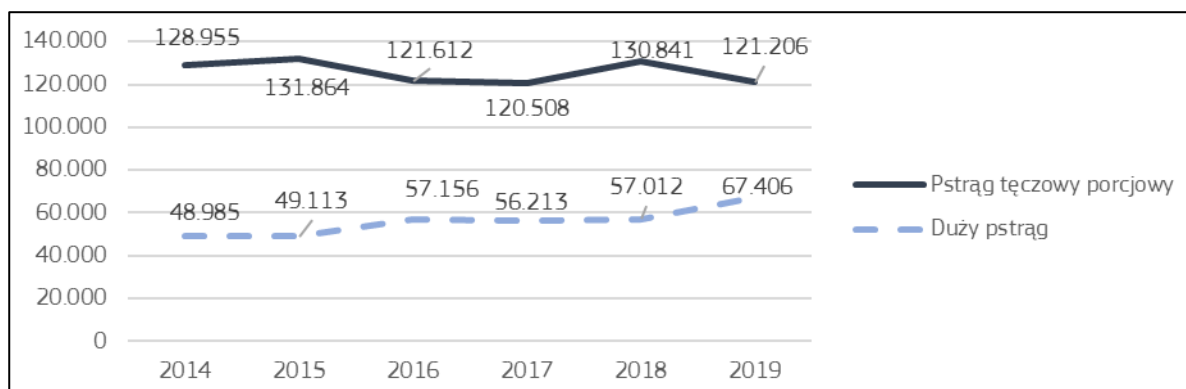
⁵ http://feap.info/wp-content/uploads/2020/12/20201218_feap-production-report-2020.pdf

⁶ Brak dostępnych danych z FEAP dotyczących Bułgarii, Rumunii, Austrii, Słowacji, Słowenii, Estonii, Łotwy, Litwy, Cypru i Belgii.

Całkowita ilość dostarczona przez FEAP wynosi 188 612 ton w 2019 r. z 15 głównych Państw Członkowskich produkcji. Jest to nieco wyższa wielkość niż ta wskazana przez FAO (183 819 ton w 2019 r.).⁷ W oparciu o dane FEAP, pstrąg porcjowy stanowił 64% wielkości produkcji pstrąga w 16 PC objętych danymi w 2019 r., z 121 206 tonami (w porównaniu do 67 406 ton w przypadku dużego pstrąga), udział pstrąga porcjowego zmniejszył się w ciągu ostatnich lat, w 2014 r. wynosił 72%. Produkcja pstrągów porcjowych wahała się od 121 000 ton do 132 000 ton w latach 2014-2019 (najniższe wartości odnotowano w 2016 i 2019 roku). Produkcja dużego pstrąga wykazuje tendencję wzrostową, z 27% wzrostem w latach 2015-2019, podczas gdy produkcja pstrąga na porcję zmniejszyła się o 6%.

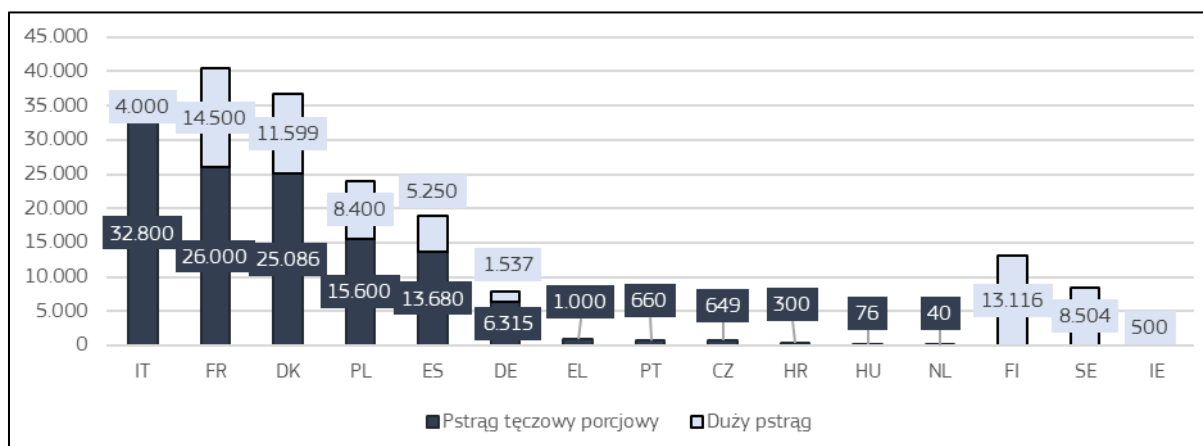
Rysunek 4: Rozwój wielkości produkcji pstrąga porcjowego i dużego pstrąga w 15 Państwach Członkowskich w latach 2014-2019 (w tonach)

Źródło: FEAP

Udział pstrąga w porcjach jest wyższy niż 60% w każdym z głównych Państw Członkowskich, w których produkuje się pstrąga: 89% we Włoszech, 72% w Hiszpanii, 68% w Danii, 65% w Polsce i 64% we Francji. Głównymi producentami pstrąga w porcjach w UE są Włochy, Francja i Dania z produkcją powyżej 20 000 ton, a następnie Polska, Hiszpania i Niemcy z produkcją pomiędzy 6 000 a 16 000 ton.

Rys. 5: Wielkość produkcji pstrąga porcjowego i dużego pstrąga w głównych Państwach Członkowskich w 2019 r. (w tonach)

EL: dane za rok 2018 / Źródło FEAP

⁷ Nie są dostępne szczegółowe informacje na temat przyczyn różnic między tymi dwoma źródłami statystycznymi. Różnice te mogą być związane z różnymi metodami gromadzenia danych i opracowywania statystyk.

Tabela 6: Rozwój produkcji pstrąga porcjowego i dużego pstrąga w głównych państwach członkowskich produkujących pstrąga (w tonach)

		2014	2015	2016	2017	2018	2019	% tot 2019
FR	Pstrąg porcjowy	22.000	23.947	24.200	24.506	26.814	26.000	64%
FR	Duży pstrąg	12.000	12.766	13.000	13.064	14.295	14.500	36%
FR	Ogółem	34.000	36.713	37.200	37.570	41.109	40.500	100%
IT	Pstrąg porcjowy	36.800	37.000	33.800	33.300	35.000	32.800	89%
IT	Duży pstrąg	2.000	1.000	2.500	1.800	2.500	4.000	11%
IT	Ogółem	38.800	38.000	36.300	35.100	37.500	36.800	100%
DK	Pstrąg porcjowy	26.925	26.925	21.022	19.404	25.086	25.086	68%
DK	Duży pstrąg	11.115	11.115	13.500	13.500	11.599	11.599	32%
DK	Ogółem	38.040	38.040	34.522	32.904	36.685	36.685	100%
PL	Pstrąg porcjowy	17.500	19.000	18.000	19.000	20.500	15.600	65%
PL	Duży pstrąg						8.400	35%
PL	Ogółem	17.500	19.000	18.000	19.000	20.500	24.000	100%
ES	Pstrąg porcjowy	13.000	13.260	13.260	12.922	13.671	13.680	72%
ES	Duży pstrąg	2.600	2.678	3.900	5.025	5.185	5.250	28%
ES	Ogółem	15.600	15.938	17.160	17.947	18.856	18.930	100%
FI	Pstrąg porcjowy	0	0	0	0	0	0	0%
FI	Duży pstrąg	12.448	12.500	13.127	12.314	12.835	13.116	100%
FI	Ogółem	12.448	12.500	13.127	12.314	12.835	13.116	100%
SE	Pstrąg porcjowy	0	0	0	0	0	0	0%
SE	Duży pstrąg	6.951	7.048	9.123	8.504	8.504	8.504	100%
SE	Ogółem	6.951	7.048	9.123	8.504	8.504	8.504	100%
DE	Pstrąg porcjowy	8.466	7.642	7.642	7.642	6.315	6.315	80%
DE	Duży pstrąg	1.471	1.506	1.506	1.506	1.537	1.537	20%
DE	Ogółem	9.937	9.148	9.148	9.148	7.852	7.852	100%
PT	Pstrąg porcjowy	788	890	676	665	662	660	100%
PT	Duży pstrąg	0	0	0	0	0	0	0%
PT	Ogółem	788	890	676	665	662	660	100%
CZ	Pstrąg porcjowy	426	368	367	509	784	649	100%
CZ	Duży pstrąg	0	0	0	0	0	0	0%
CZ	Ogółem	426	368	367	509	784	649	100%
IE	Pstrąg porcjowy	1.000	500	500	500	500	0	0%
IE	Duży pstrąg	400	500	500	500	557	500	100%
IE	Ogółem	1.400	1.000	1.000	1.000	1.057	500	100%
HR	Pstrąg porcjowy	378	679	467	395	370	300	100%
HR	Duży pstrąg	0	0	0	0	0	0	0%
HR	Ogółem	378	679	467	395	370	300	100%
HU	Pstrąg porcjowy	61	42	67	54	99	76	100%
HU	Duży pstrąg	0	0	0	0	0	0	0%
HU	Ogółem	61	42	67	54	99	76	100%
NL	Pstrąg porcjowy	0	0	0	0	40	40	100%
NL	Duży pstrąg	0	0	0	0	0	0	0%
NL	Ogółem	0	0	0	0	40	40	100%
EL	Pstrąg porcjowy	1.611	1.611	1.611	1.611	1.000	0	100%
EL	Duży pstrąg	0	0	0	0	0	0	0%
EL	Ogółem	1.611	1.611	1.611	1.611	1.000	0	100%
Główne PC ogółem	Pstrąg porcjowy	128.955	131.864	121.612	120.508	130.841	121.206	64%
Główne PC ogółem	Duży pstrąg	48.985	49.113	57.156	56.213	57.012	67.406	36%
Główne PC ogółem	Ogółem	177.940	180.977	178.768	176.721	187.853	188.612	100%

Źródło: FEAP

2.3.2 Import - Eksport

Import spoza UE

Unijny import pstrąga z krajów trzecich wyniósł w 2019 roku 168 mln EUR i 34,871 ton. Trzy rodzaje produktów stanowią prawie trzy czwarte importu: świeży cały pstrąg tęczowy - duży (41% całkowitej wartości), pstrąg wędzony (18% całkowitej wartości) i mrożony pstrąg porcjowy (14% całkowitej wartości).

Pstrąg porcjowy stanowi 20% wartości importu (14% w przypadku mrożonego i 6% w przypadku świeżego). Pod względem wartości, Turcja i Norwegia odpowiadały za 87% importu pstrąga do UE. Turcja osiągnęła nawet 83% importu dla mrożonej porcji pstrąga i 31% dla świeżej porcji filetu z pstrąga; Norwegia osiągnęła ponad 90% importu dużego pstrąga tęczowego (zarówno świeżego jak i mrożonego) i 65% świeżego filetu. Głównymi importerami UE z krajów trzecich są Szwecja, Niemcy, Austria i Dania (72% wartości przywozu do UE).

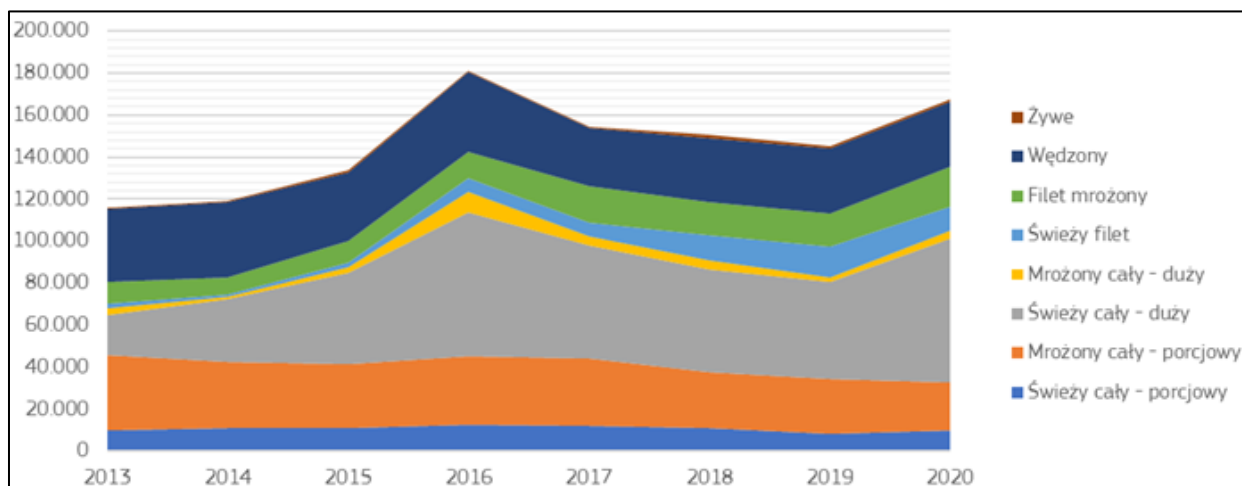
Tabela 7: Import pstrąga spoza UE (2020)

	Wartość nominalna (1.000 EUR)	Wielkość (w tonach)	Cena (EUR/kg)	% wal. 2020
Świeży cały - porcjowy	9.916	2.577	3,85	6%
Mrożony cały - porcjowy	23.010	7.078	3,25	14%
Świeży cały - duży	68.046	15.614	4,36	41%
Mrożony cały - duży	3.926	934	4,20	2%
Świeży filet	11.802	1.479	7,98	7%
Filet mrożony	18.962	3.146	6,03	11%
Wędzony	30.597	3.943	7,76	18%
Żywe	1.428	101	14,14	1%
Ogółem	167.689	34.871	4,81	100%

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

Import z państw trzecich wzrósł o 45% w latach 2013-2020 (+ 33% w ujęciu realnym)⁸ i osiągnął najwyższą wartość 181 mln EUR w 2016 r. Wzrost ten jest głównie spowodowany dużymi świeżymi pstrągami tęczowymi (+254%, + 225% w ujęciu realnym). Import świeżego pstrąga porcjowego był stabilny (+0,3%, -8% w ujęciu realnym), a import mrożonego pstrąga tęczowego zmniejszył się o 36% (-41% w ujęciu realnym).

⁸ W raporcie wartości są przeliczane na wartości realne przy użyciu deflatora PKB (podstawa=2015). Wartości w ujęciu realnym są stosowane tylko w przypadku komentarzy dotyczących zmian wartości i cen w okresach dłuższych niż 5 lat, w pozostałych przypadkach stosowane są wartości (i ceny) nominalne.

Rysunek 6: Import pstrąga spoza UE w wartości nominalnej (1 000 EUR) w latach 2013-2020

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

Eksport poza UE

Eksport poza UE osiągnął 80 mln EUR i 11 114 ton w 2020 roku. Pstrąg wędzony stanowił 29% całkowitej wartości eksportu, świeży filet - 19%, duży świeży pstrąg tęczowy - 16%.

Dania jest głównym eksporterem poza UE, z 20 % udziałem w całkowitej wartości eksportu z UE-27.

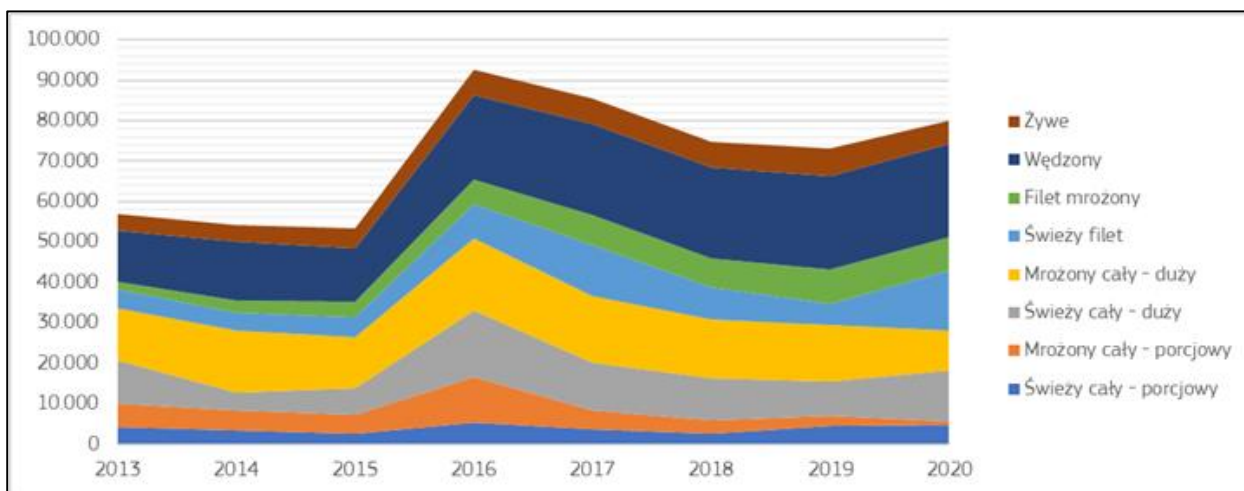
Tabela 8: Wywóz pstrąga poza UE (2020)

	Wartość nominalna (1.000 EUR)	Wielkość (w tonach)	Cena (EUR/kg)	% val. 2020
Świeży cały - porcjowy	4.718	1.091	4,33	6%
Mrożony cały - porcjowy	872	228	3,82	1%
Świeży cały - duży	12.645	2.763	4,58	16%
Mrożony cały - duży	9.920	2.351	4,22	12%
Świeży filet	14.871	1.571	9,47	19%
Filet mrożony	8.148	983	8,29	10%
Wędzony	22.944	1.541	14,89	29%
Żywe	5.992	586	10,22	7%
Ogółem	80.110	11.114	7,21	100%

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

W latach 2013-2020 wartość wywozu poza UE wzrosła o 41% (+ 29% w ujęciu realnym). Eksport osiągnął najwyższy poziom w 2016 r. i wyniósł 92 mln EUR (+73% więcej w 2016 r. w porównaniu z 2015 r., wzrost o 39 mln EUR). Wzrost ten pochodził głównie z Danii (14 mln EUR), Finlandii (8 mln EUR) i Irlandii (6 mln EUR).

Rysunek 7: Pozaunijny eksport pstrąga w wartości nominalnej (1 000 EUR) w latach 2013-2020

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

Wewnątrzunijne przepływy handlowe

Sprzedaż wewnątrz UE stanowiła 590 mln EUR w 2020 r. (+85% od 2013 r., + 70% w ujęciu realnym)⁹. Prawie połowa tej wartości (48%) dotyczyła pstrąga wędzonego, wewnątrzunijny rynek pstrąga wędzonego bardzo wzrósł w latach 2013-2020 (+261%, wzrost o 22 mln EUR, + 232% w ujęciu realnym).

W 2020 r. pstrąg w porcjach stanowił 15 % handlu wewnątrzunijnego (89 mln EUR), głównie świeże porcje całe.

Tabela 9 : Wartość wewnątrzunijnego handlu pstrągiem (przywóz, 2020 r.)

	Wartość nominalna (1.000 EUR)	% całkowitej wartości 2020	Evol 2020/2013
Świeży cały - porcjowy	55.105	9%	+41%
Mrożony cały - porcjowy	34.010	6%	+35%
Świeży cały - duży	69.369	12%	-7%
Mrożony cały - duży	4.548	1%	-52%
Świeży filet	30.318	5%	+47%
Filet mrożony	17.500	3%	+3%
Wędzony	307.512	52%	+261%
Żywe	72.014	12%	+49%
Ogółem	590.375	100%	+85%

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

⁹ W niniejszym punkcie rozważamy wewnątrzunijny przepływ przywozu. Porównania przepływów wewnątrzunijnych (przywóz w porównaniu z wywozem) ujawniają poważne i trwałe rozbieżności. Dlatego też porównania dotyczące statystyk handlu wewnątrzunijnego i związanych z nimi wyników muszą być traktowane ostrożnie i powinny uwzględniać istnienie tych rozbieżności.

Eksport wewnątrzunijny

Głównymi eksporterami pstrąga na rynek wewnątrzunijny są Dania i Polska (odpowiednio 113 mln EUR i 89 mln EUR wyeksportowane na rynek wewnątrzunijny w 2020 r.), a głównym sprzedawanym produktem jest pstrąg wędzony.

Jeśli chodzi o pstrągi w porcjach, główne Państwa Członkowskie to Dania, Hiszpania i Polska, których wywóz wyniósł od 9 mln EUR do 21 mln EUR w 2020 r. Kolejne państwa członkowskie to Włochy (5 mln EUR) i Francja (4 mln EUR).

Tabela 10: Wartość wewnątrzunijnego eksportu pstrąga z głównych państw członkowskich pochodzenia (1 000 EUR, wartość nominalna, 2020 r.)

	DK	ES	PL	IT	FR	GR	NL	DE	AT
Świeży cały - porcjowy	9.772	15.271	9.186	5.129	1.364	3.791	852	899	85
Mrożony cały - porcjowy	11.092	950	188	264	3.134	5	1.590	957	1.304
Świeży cały - duży	8.852	18.347	567	9.032	20	146	518	1.345	2
Mrożony cały - duży	14.571	0	41	0	71	0	1	75	10
Świeży filet	4.317	322	9.161	4.164	1.165	4.348	911	1.089	215
Filet mrożony	2.827	262	446	985	173	18	4.120	1.712	565
Wędzony	31.195	71	65.294	13	485	20	1.857	20.265	22.623
Żywe	30.029	14.612	2.664	13.746	17.635	563	20	392	0
Ogółem	112.655	49.834	87.547	33.334	24.046	8.891	9.869	26.734	24.804

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

Import wewnątrzunijny

Głównym importerem pstrąga z innych Państw Członkowskich są Niemcy (308 mln EUR importu w 2020 r.), głównie pstrąga wędzonego (81%), a następnie Francja (56 mln EUR przywozu w 2019 r.) i Polska (52 mln EUR).

Głównymi importerami pstrąga porcjowego (świeżego i mrożonego) są Niemcy (23 mln EUR importu w 2019 r.), Polska (20 mln EUR), Francja (10 mln EUR) i Hiszpania (11 mln EUR).

Tabela 11: Wartość importu wewnątrzunijnego w głównych państwach członkowskich przeznaczenia (1 000 EUR, wartość nominalna, 2020 r.)

	DE	PL	FR	ES	RO	IT	NL	AT	BE
Świeży cały - porcjowy	8.831	14.887	7.639	1.730	5.522	4.194	1.845	1.207	1.038
Mrożony cały - porcjowy	13.999	4.900	2.291	7.367	633	369	1.805	402	313
Świeży cały - duży	2.812	25.382	8.531	414	5.103	8	1.584	96	900
Mrożony cały - duży	457	478	349	1	233	26	0	16	8
Świeży filet	5.045	2.409	2.993	485	53	869	681	2.897	168
Filet mrożony	7.169	293	398	119	514	1.365	131	1.170	598
Wędzony	248.605	925	14.091	10	739	2.349	4.705	7.018	12.794
Żywe	21.506	2.407	19.595	6.762	485	94	547	15.549	3.506
Ogółem	308.424	51.681	55.888	16.888	13.280	9.273	11.297	28.355	19.326

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

2.3.3 Widoczna konsumpcja według Państw Członkowskich

Widoczna konsumpcja pstrąga na poziomie UE wyniosła 208 657 ton w 2019 r. Produkcja UE stanowi 83% całkowitej podaży (17% podaży przez przywóz spoza UE). Widoczna konsumpcja stanowi 94% całkowitej podaży (6% całkowitej podaży jest eksportowane do krajów trzecich). Głównymi rynkami zbytu są Niemcy, Francja, Włochy, Hiszpania, Polska i Finlandia (od 14 000 do 73 000 ton widocznej konsumpcji w każdym Państwie Członkowskim). W pozostałych Państwach Członkowskich widoczna konsumpcja wynosi poniżej 10 000 ton.

Tabela 12: Widoczna konsumpcja pstrąga w głównych Państwach Członkowskich (2019 r., w tonach ekwiwalentu żywej wagi, LWE)

	Produkcja (Połowy + Akwakultura)	Import	Całkowita podaż (produkcja + przywóz)	Eksport	Zużycie pozorne (całkowita podaż - wywóz)
DE	8.807	68.331	77.138	4.514	72.624
FR	36.893	11.422	48.315	2.742	45.573
IT	34.460	4.365	38.825	11.789	27.037
ES	16.978	2.808	19.786	2.167	17.619
PL	16.285	16.416	32.701	15.506	17.195
FI	14.204	9.208	23.412	8.485	14.926
AT	2.450	13.093	15.543	7.396	8.148
RO	2.618	4.904	7.522	66	7.456
SE	8.310	11.290	19.600	13.792	5.808
DK	30.904	3.631	34.535	30.085	4.450
BG	4.196	771	4.967	1.020	3.948
CZ	936	2.874	3.810	252	3.558
BE	0	3.263	3.263	728	2.535
SI	937	865	1.802	80	1.722
EE	927	2.620	3.547	1.854	1.693
SK	999	933	1.932	550	1.382
IE	608	1.207	1.815	541	1.274
LT	182	2.764	2.947	1.683	1.264
HR	335	951	1.286	139	1.147
NL	50	5.184	5.234	4.205	1.030
HU	76	792	868	51	817
LV	50	1.119	1.169	414	756
PT	665	80	744	50	694
CY	50	288	338	0	338
LU	0	410	410	170	240
MT	0	7	7	0	7
EL*	1.898	152	2.050	11.399	Niedostępne
UE 27	183.819	38.536	222.355	13.699	208.657

* Obliczenie widocznego spożycia było poniżej 0 w EL. Wynik ten może być spowodowany oszacowaniem ekwiwalentu żywej wagi (LWE).

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT i FAO¹⁰

¹⁰ Do określenia wielkości produkcji wykorzystano dane FAO, ponieważ w danych EUROSTATU i FEAP dla niektórych państw członkowskich występują luki.

3 Rynek niemiecki

3.1 Struktura łańcucha dostaw

3.1.1 Produkcja

Produkcja niemiecka różni się w zależności od źródła:

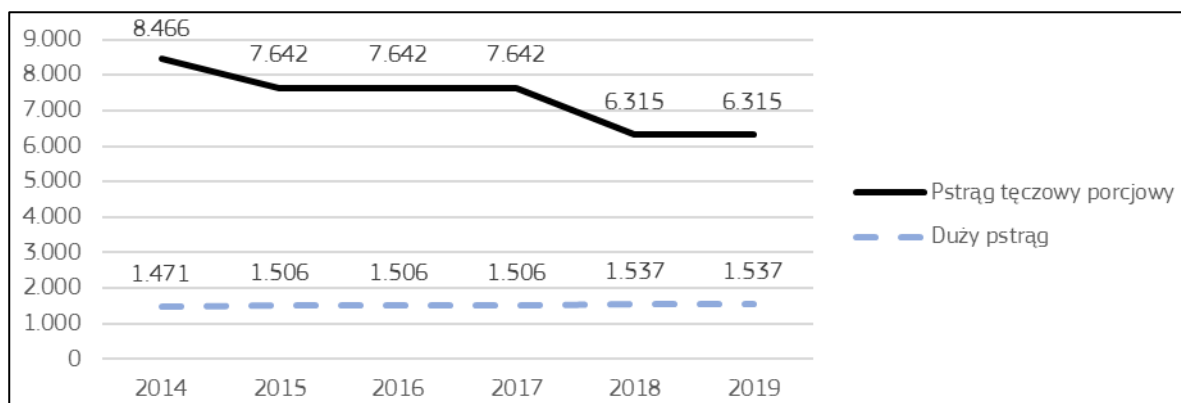
- 7.852 ton w 2019 r. w oparciu o FEAP,
- 8,807 ton w 2019 r. na podstawie danych FAO, oraz;
- Nieco ponad 6.000 ton na podstawie niemieckich statystyk.

Eurostat nie dostarcza danych dotyczących produkcji w Niemczech w odniesieniu do pstrąga.

Zainteresowane strony uważają, że oficjalny poziom produkcji podawany przez niemiecki urząd statystyczny jest заниżony, ponieważ nie wszyscy hodowcy pstrąga dostarczają swoje dane. Jeśli odnieść się do danych dostawców paszy, dane dotyczące produkcji powinny być zwiększone o prawie 50% - w ten sposób niemiecka produkcja pstrąga w porcjach mogłaby być szacowana na około 9 000 ton.

Według danych FEAP, niemiecka produkcja zmniejszyła się o 21% w latach 2014-2019. Większość produkcji to pstrągi poniżej 1,2 kg ("pstrągi porcjowe"), które stanowiły 80% całkowitej produkcji pstrąga. Duże pstrągi (powyżej 1,2 kg) stanowiły 20% całkowitej ilości w 2019 r. Produkcja pstrąga porcjowego zmniejszyła się o 25% w latach 2014-2019, a dużego pstrąga wzrosła o 4% w tym samym okresie.

Rysunek 8: Rozwój wielkości produkcji pstrąga porcjowego i dużego pstrąga w Niemczech w latach 2014-2019 (w tonach)

Źródło: FEAP

Niemieccy statystycy (Destatis) wyróżniają "Regenbogenforelle"¹¹ i "Lachsforelle"¹², które tłumaczone są odpowiednio jako "pstrąg tęczy" (zwany również pstrągiem białym w innych Państwach Członkowskich) i "pstrąg tęczy w kolorze łososiowym" (lub pstrąg różowy w innych Państwach Członkowskich). Uważa się, że pstrąg biały odpowiada "pstrągowi porcjowemu", a "pstrąg różowy" "dużemu pstrągowi" (nawet jeśli małe ilości pstrąga różowego nie przekraczają 1 kg).

Porcja pstrąga waży zwykle od 300 do 450 g. Waga różni się nieco w zależności od regionu: porcja pstrąga jest większa na południu i na wschodzie.

¹¹ https://fish-commercial-names.ec.europa.eu/fish-names/aquatic-resources_en?page=1&q=Regenbogenforelle&s=1&em=n

¹² https://fish-commercial-names.ec.europa.eu/fish-names/aquatic-resources_en?page=1&q=Lachsforelle&s=1&em=n

Liczba gospodarstw produkujących pstrąga porcjowego zmniejszyła się w obserwowanym okresie o ponad połowę, z 2,038 ton w 2011 r. do 926 ton w 2019 r.; wzrosła natomiast liczba gospodarstw dedykowanych dużemu pstrągowi, z 207 ton w 2011 r. do 249 ton w 2019 r.

Większość gospodarstw to bardzo małe gospodarstwa, często gospodarstwa prowadzące działalność uboczną lub nawet hobbystyczne, szczególnie w Bawarii, gdzie średnia produkcja gospodarstw produkujących pstrąga wynosi 3,2 tony/rok, w porównaniu z 32,1 tonami w Saksonii-Anhalt lub 20,9 tonami w Badenii-Wirtembergii. Niemniej jednak, większość produkcji zapewniają większe gospodarstwa: W 2019 roku 20% gospodarstw dostarczyło 90% całkowitej produkcji pstrąga porcjowego.

Tabela 13. Rozkład niemieckiej produkcji pstrąga porcjowego według wielkości gospodarstw w 2019 r.

Kraj związkowy	Liczba przedsiębiorstw					Produkcja				
	Poziom produkcji rocznej					Poziom produkcji rocznej				
	< 1 t	1-3 t	3-5 t	> 5 t	Ogółem	< 1 t	1-3 t	3-5 t	> 5 t	Ogółem
Badenia-Wirtembergia	26	21	6	32	85	12	33	23	1.709	1.777
Nadrenia Północna-Westfalia	52	15	4	23	94	8	31	14	687	740
Bawaria	338	63	32	62	495	69	106	118	1.270	1.563
Pozostałe państwa	120	40	23	69	252	33	66	81	1.898	2.078
Niemcy	536	139	65	186	926	122	236	236	5.564	6.158

Źródło: Statistisches Bundesamt (Destatis)

W oparciu o dane EU-MAP¹³ (JRC/STECF, 2020)¹⁴, w 2018 r. w Niemczech istnieje 1 029 gospodarstw zajmujących się produkcją pstrąga: 869 ze stawami i 160 ze zbiornikami. W 88% tych firm zatrudnionych jest pięciu lub mniej pracowników.

Koszty produkcji i analiza finansowa

Koszty produkcji mogą się znacznie różnić w zależności od regionu i rodzaju działalności (tj. główna działalność, działalność dodatkowa, hobby). Poniżej dwa przykłady gospodarstw z Instytutu Rybołówstwa Morskiego w Thünen: koszt produkcji waha się od 3,75 EUR/kg w przypadku gospodarstwa wyspecjalizowanego (specjalizującego się w produkcji pstrąga) w Badenii-Wirtembergii do 5,08 EUR/kg w przypadku gospodarstwa mieszanego w Bawarii (nie specjalizującego się w produkcji pstrąga).

Tabela 14. Koszt produkcji pstrąga porcjowego w 2019 roku (EUR/kg żywej wagi)

Koszty - na kg żywej wagi	Przykład 1	Przykład 2
	25 t gospodarstwo mieszane - Bawaria (7 t porcja pstrąga)	Wyspecjalizowane gospodarstwo rolne - Badenia-Wirtembergia (50 t porcja pstrąga)
Koszt paszy	1,70	1,19
Zarybianie	0,89	0,51
Praca	1,66	0,76
Energia	0,11	0,23
Konserwacja	0,05	0,14
Koszty operacyjne	0,67	0,92
Koszt całkowity	5,08	3,75

Źródło: Instytut Rybołówstwa Morskiego w Thünen

¹³ EU-MAP: Wieloletni unijny program gromadzenia danych, zarządzania nimi i ich wykorzystywania w sektorach rybołówstwa i akwakultury

¹⁴ STECF - Sprawozdanie gospodarcze na temat sektora akwakultury w UE, 2020 r.

Ogólnie rzecz biorąc, niemiecki sektor hodowli pstrąga jest rentowny, jak wynika ze sprawozdania gospodarczego dotyczącego sektora akwakultury w UE (JRC/STECF, 2020) opartego na danych EUMAP. Należy jednak dokonać rozróżnienia w oparciu o stosowaną technologię: segment gospodarstw wykorzystujących zbiorniki do hodowli pstrąga i tory wodne jest rentowny (dodatni zysk netto w wysokości 19,8 mln EUR), podczas gdy negatywny obraz wyłania się z gospodarstw wykorzystujących stawy do hodowli pstrąga (ujemny zysk netto w wysokości -12,7 mln EUR). Główne koszty to robocizna (zatrudnienie i wartość kalkulacyjna pracy nieodpłatnej), która stanowiła 70% kosztów w przypadku stawów i 43% w przypadku zbiorników i torów wodnych. Udział kosztów paszy jest wyższy w przypadku zbiorników i torów wodnych (29% kosztów), w porównaniu z 8% w przypadku stawów.

Tabela 15. Wyniki ekonomiczne niemieckiego segmentu hodowli pstrąga w 2018 roku (1.000 EUR)

		Stawy pstrągowe	Zbiorniki pstrągowe i tory wodne	Ogółem
Dochód	Przychody ogółem	32.478	52.426	84.904
Wydatki	Płace i wynagrodzenia	1.941	5.744	7.685
	Wartość kalkulacyjna pracy nieopłaconej	27.981	7.136	35.117
	Koszty energii	1.043	2.435	3.478
	Naprawa i konserwacja	589	767	1.356
	Koszty surowców: koszty inwentarza żywego	5.951	1.271	7.222
	Koszty surowców: koszty pasz	3.281	8.872	12.153
	Pozostałe koszty operacyjne	2.346	3.928	6.274
	Ogółem	43.132	30.153	73.285
Koszty kapitałowe	Zużycie środków trwałych	1.748	2.031	3.779
	Koszty finansowe netto	252	401	653
	Wydatki finansowe	252	401	653
Wartość kapitałowa	Zadłużenie	9.398	2.430	11.828
	Inwestycje netto	2.168	5.279	7.447
	Wartość aktywów ogółem	9.937	14.174	24.111
Wskaźniki wydajności	Wartość dodana brutto	19.268	35.153	54.421
	Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	-10.654	22.273	11.619
	Zysk przed odsetkami i opodatkowaniem	-12.402	20.242	7.840
	Zysk netto	-12.654	19.841	7.187

Źródło: JRC/STECF - Sprawozdanie gospodarcze na temat sektora akwakultury w UE, 2020 r.

3.1.2 Import - Eksport

Import

Import pstrąga do Niemiec osiągnął w 2020 r. wartość 332 mln EUR (42 471 ton). Pstrąg wędzony stanowił 78% importowanej wartości i 54% importowanej objętości.

Pstrąg porcjowy stanowił 11% wartości i 20% wolumenu, jest to głównie mrożony pstrąg porcjowy: 6,624 ton (w porównaniu do 1,679 ton świeżego pstrąga porcjowego). Import mrożonego pstrąga porcjowego wykazuje tendencję wzrostową od 2018 roku (+29% w wolumenie w latach 2018-2020). Cena importowa wynosiła 5,34 EUR/kg dla świeżego pstrąga porcjowego i 3,79 EUR/kg dla mrożonego pstrąga porcjowego w 2020 r.

Na podstawie niemieckiego importu ryb słodkowodnych w podziale na gatunki, możemy zauważyć, że pstrąg tęczowy dominuje od kilku dekad, znacznie wyprzedzając pangasius i tilapię (które są ważnymi hodowlanymi gatunkami słodkowodnymi importowanymi do Niemiec).

Tabela 16: Import pstrąga do Niemiec w 2020 r.

	Wartość. (1.000 EUR)	Ilość (w tonach)	Cena (EUR/kg)
Świeży cały - porcjowy	8.964	1.679	5,34
Mrożony cały - porcjowy	25.074	6.624	3,79
Świeży cały - duży	3.666	703	5,21
Mrożony cały - duży	513	118	4,35
Świeży filet	5.295	627	8,44
Filet mrożony	9.012	3.110	2,90
Wędzony	257.682	22.963	11,22
Żywe	21.517	6.647	3,24
Ogółem	331.722	42.471	7,81

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

Eksport

Eksport pstrąga do Niemiec osiągnął w 2020 r. wartość 36 mln EUR (3 479 ton). Pstrąg wędzony stanowił 69% importowanej wartości i 49% importowanej objętości. Eksport pstrąga porcjowego jest znikomy: 478 ton (2,2 mln EUR) w 2020 roku (5,10 EUR/kg dla świeżego i 4,15 EUR/kg dla mrożonego pstrąga porcjowego). Wielkość eksportu stale spadała w ciągu ostatnich siedmiu lat; w 2013 r. wyeksportowano 1 418 ton.

Tabela 17: eksport pstrąga z Niemiec w 2020 r.

	Wartość. (1.000 EUR)	Ilość (w tonach)	Cena (EUR/kg)
Świeży cały - porcjowy	1.180	231	5,10
Mrożony cały - porcjowy	1.024	247	4,15
Świeży cały - duży	1.978	431	4,59
Mrożony cały - duży	422	75	5,62
Świeży filet	2.081	201	10,37
Filet mrożony	3.412	387	8,81
Wędzony	24.850	1.689	14,71
Żywe	1.159	218	5,30
Ogółem	36.106	3.479	10,38

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

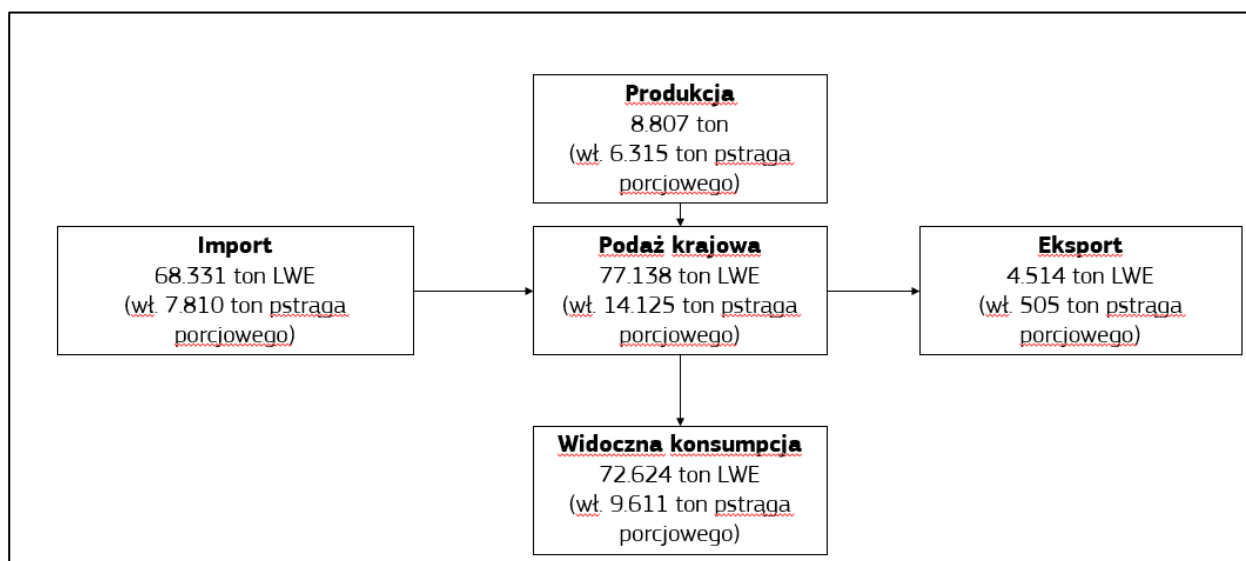
3.1.3 Widoczna konsumpcja

Krajowa produkcja pstrąga wyniosła 8,807 ton w 2019 roku (FAO), w tym 6,315 ton pstrąga porcjowego (FEAP). Import był ośmiokrotnie wyższy niż produkcja krajowa w 2019 roku z 68,331 tonami importowanego ekwiwalentu żywej wagi (LWE). Import to głównie pstrąg wędzony; pstrąg porcjowy stanowił 11% importowanego wolumenu w 2019 roku z 7,810 ton LWE (wyższy niż krajowa produkcja pstrąga porcjowego).

Krajowa podaż pstrąga wyniosła w 2019 roku 77,138 ton LWE, 94% przeznaczono na konsumpcję krajową 72,624 ton LWE.

Pstrąg wędzony stanowi duży udział w produkcji krajowej (72%), ale jest ograniczony w krajowej podaży (18% objętości) i widocznej konsumpcji (19% objętości) ze względu na znaczenie importu pstrąga wędzonego.

Rysunek 9: Bilans podaży pstrąga w Niemczech (2019 r., tony ekwiwalentu żywej wagi)

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT, FAO i FEAP.

3.2 Charakterystyka rynku niemieckiego i konsumpcji

3.2.1 Charakterystyka rynku

Kanały dystrybucji pstrąga różnią się dość wyraźnie w skali regionalnej i lokalnej, w zależności od wielkości, struktury i lokalizacji gospodarstw. Dla producentów korzystna jest sprzedaż bezpośrednia do klientów końcowych, jak również sprzedaż do sektora restauracyjnego i detalicznego, gdyż tam można osiągnąć najwyższe ceny. W większości krajów związkowych pstrągi sprzedawane są przede wszystkim bezpośrednio i za pośrednictwem detalistów.

Z wyjątkiem kilku osobliwości regionalnych, producenci lokalni wprowadzają na rynek większość hodowanych ryb słodkowodnych bezpośrednio lub za pośrednictwem sprzedawców detalicznych. W tych kanałach sprzedaży, porównanie cen z produktami importowanymi ma jedynie drugorzędne znaczenie; najważniejszymi czynnikami przy podejmowaniu decyzji o zakupie są świeżość i lokalne/regionalne pochodzenie: odpowiednio 70% i 85%, odsetek ten jest bardzo wysoki w dwóch głównych krajach produkujących, Badenii-Wirtembergii i Bawarii. W odróżnieniu od hodowli karpia w stawach, producenci pstrąga są rzeczywiście w stanie sprzedawać swoje porcje pstrąga w inny sposób niż przez hurtownie, nawet w głównych regionach produkcyjnych. Inaczej sytuacja wygląda w Turynii i Dolnej Saksonii, gdzie w 2019 r. znaczna część produkcji została sprzedana za pośrednictwem hurtowników (odpowiednio około 70% i 30%). Sprzedaż pstrąga do klubów rybackich jest również opłacalna i kanał ten może być znaczący w niektórych krajach związkowych, przekraczając 20% całkowitej sprzedaży, jak to ma miejsce w Nadrenii Północnej-Westfalii; może to być nawet główny kanał marketingowy, jak to ma miejsce w Nadrenii-Palatynacie z 65% do 70% całkowitej sprzedaży.

Gdy pstrąg porcjowy jest sprzedawany za pośrednictwem hurtowników, zwłaszcza w głównych regionach produkcyjnych, import stanowi bezpośrednią konkurencję cenową. W przeszłości ceny importowe żywego pstrąga (np. 3,15 EUR/kg w 2019 r.) były znacznie niższe od cen otrzymywanych przez niemieckich producentów, gdy sprzedają oni hurtownikom (4,37 EUR/kg w 2019 r.).

Chronione oznaczenie geograficzne (PGI) jest zarejestrowane w Niemczech w sektorze pstrąga od 1997 roku, jest to "Schwarzwaldforelle" z Czarnego Lasu. ChOG obejmuje, oprócz innych produktów z pstrąga, pstrąga porcjowego. W oparciu o wywiad z zainteresowanymi stronami, wielkość produkcji w ramach ChOG wynosi około 400 ton rocznie (co stanowi około 5% produkcji krajowej).

3.2.2 Konsumpcja

Pstrąg tęczowy jest najpopularniejszą rybą słodkowodną wśród niemieckich konsumentów i z udziałem w rynku wynoszącym 7,1% zajmuje szóste miejsce na liście gatunków ryb sprzedawanych na rynku niemieckim w 2019 roku, przed dorszem i czarniakiem.

Tabela 18. Ranking 10 najchętniej spożywanych gatunków ryb w Niemczech (% konsumpcji w ujęciu ilościowym)

Mintaj	19,3
Łosoś	17,3
Tuńczyk	12,4
Śledź	8,9
Krewetki	7,7
Pstrąg tęczowy	7,1
Głownogi	2,5
Dorsz	2,3
Czarniak	2,2
Panga	1,7
Inne	18,6
Ogółem	100,0

Źródło: Fischinformationszentrum

3.3 Transmisja cen w łańcuchu dostaw

3.3.1 Ceny loco gospodarstwo

Regionalne różnice w cenach są w Niemczech dość duże, przy czym ceny ex-farm są znacznie niższe na północy, w związku z wielkością gospodarstwa, bliskością duńskich gospodarstw i sytuacją w zakresie konkurencji (na północy konsumenci mają więcej produktów do wyboru ze względu na ofertę rybołówstwa morskiego).

Statystyki akwakultury dostarczają pewnych informacji na temat średnich cen pstrąga w porcjach uzyskiwanych przez niemieckich producentów w zależności od wykorzystywanego kanału sprzedaży. Można zaobserwować duże różnice między wprowadzaniem do obrotu bezpośredniego a sprzedażą przez hurtowników.

Tabela 19. Nominalne ceny ex-farm żywych lub świeżo ubitych pstrągów porcjowych według kanału sprzedaży (EUR/kg)

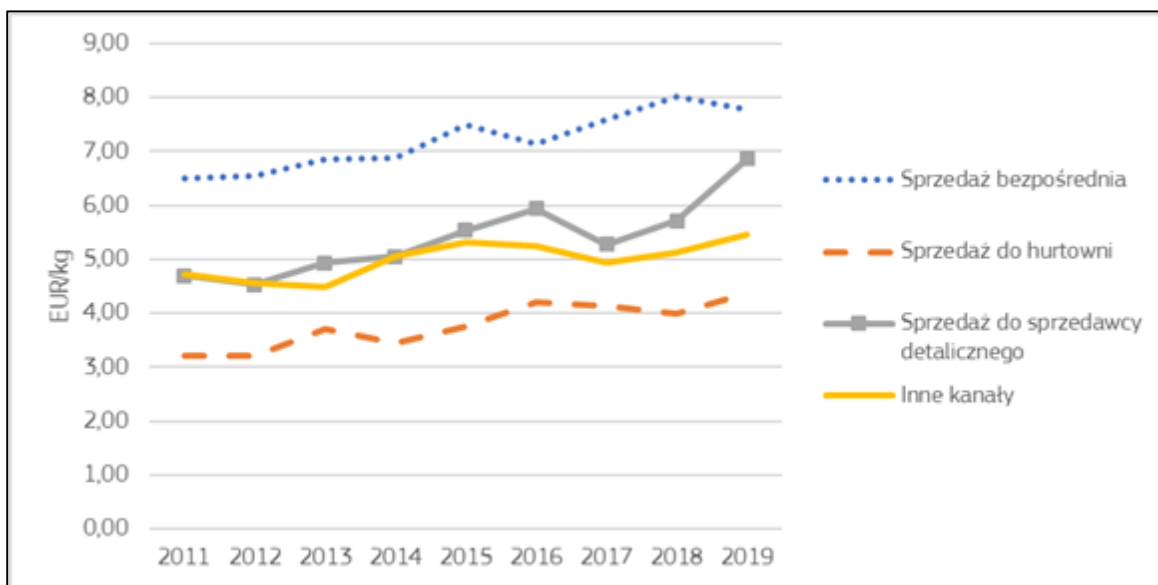
Kanał marketingowy	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sprzedaż bezpośrednia	6,49	6,54	6,85	6,89	7,50	7,15	7,58	8,01	7,79
Sprzedaż do hurtowni	3,21	3,21	3,71	3,44	3,75	4,21	4,14	4,00	4,37
Sprzedaż do sprzedawcy detalicznego	4,70	4,53	4,93	5,05	5,54	5,94	5,28	5,72	6,86
Inne kanały*	4,72	4,57	4,49	5,05	5,32	5,25	4,93	5,13	5,46

*sprzedaż do restauracji, stawów rybnych, innych gospodarstw rybnych, przetwórców.

Źródło: Statistisches Bundesamt (Destatis)

Rys. 10: Ceny ex-farm (nominalne) żywych lub świeżo ubitych pstrągów porcjowych według kanału sprzedaży

Źródło: Statistisches Bundesamt (Destatis)

W przypadku tego samego gospodarstwa, ceny różnią się również znacznie w zależności od sprzedanej ilości. Np. w przypadku dużego gospodarstwa wyposażonego w środki transportu żywych ryb (i mogącego jednorazowo przewieźć do 4 800 kg żywego pstrąga), cena w marcu 2021 r. wynosiła od 3,90 EUR/kg za sprzedaż 4 800 kg do 5,40 EUR/kg za sprzedaż 50 kg.

3.3.2 Ceny importowe i eksportowe

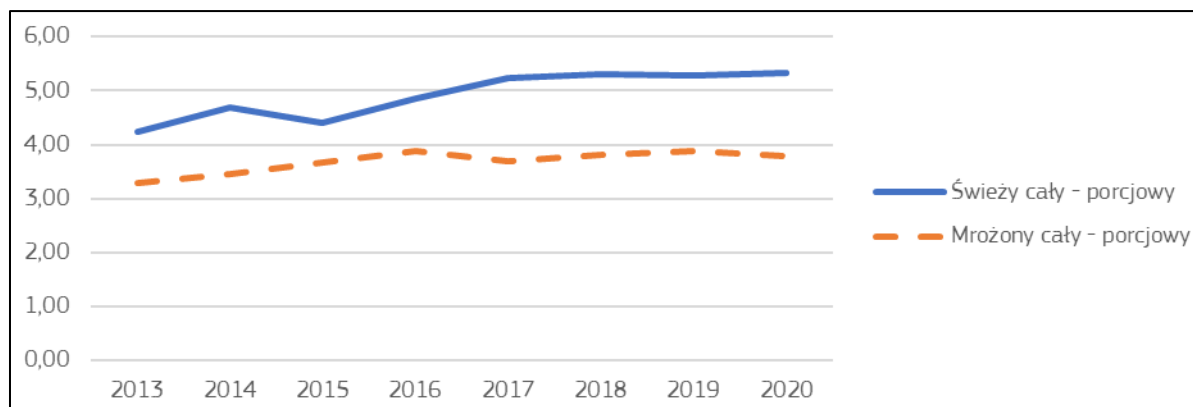
Import

W 2020 r. ceny importowe wynosiły 5,34 EUR/kg dla pstrąga w porcji świeżej i 3,79 EUR/kg dla mrożonej (1,55 EUR/kg więcej dla świeżej niż mrożonej). W latach 2013–2020 ceny importowe wzrosły o 26% w przypadku świeżej porcji pstrąga (+ 8% w ujęciu realnym) i o 15% w przypadku porcji mrożonej (-2% w ujęciu realnym).

Tabela 20: Ceny importowe (nominalne) pstrąga porcjowego do Niemiec w latach 2013–2020

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Evol 2020 / 2013
Świeży cały - porcjowy	4,23	4,70	4,40	4,86	5,24	5,31	5,29	5,34	+26%
Mrożony cały - porcjowy	3,30	3,46	3,67	3,89	3,70	3,82	3,89	3,79	+15%

Rysunek 11: Ceny importowe (nominalne) pstrąga porcjowego do Niemiec w latach 2013–2020

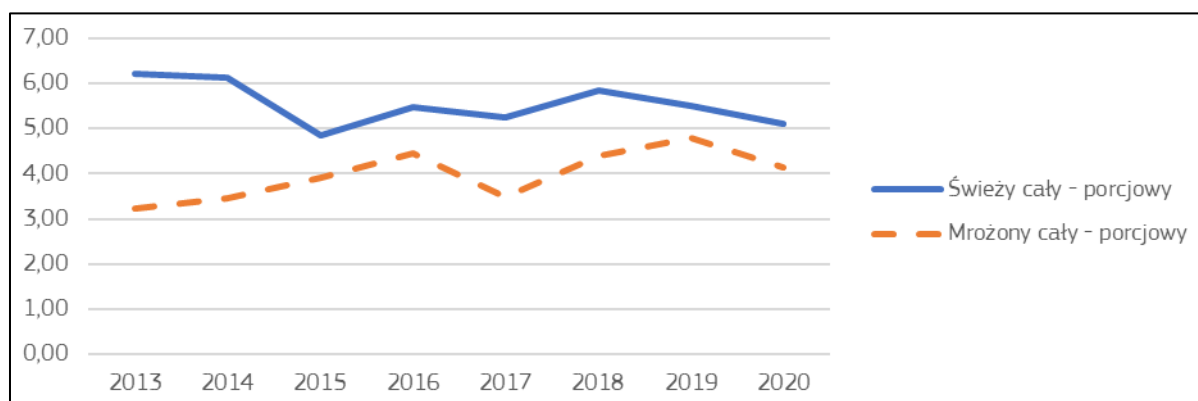
Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

Eksport

Ceny eksportowe świeżej porcji pstrąga spadły o 18% w latach 2013–2020, aby osiągnąć 5,10 EUR/kg w 2020 r. (najniższy punkt w 2015 r. na poziomie 4,85 EUR/kg). Cena za mrożoną porcję pstrąga wykazała tendencję wzrostową i wyniosła 4,15 EUR/kg w 2020 roku (+29% od 2013 roku, + 10% w ujęciu realnym).

Tabela 21: Ceny eksportowe (nominalne) pstrąga z Niemiec w latach 2013–2020

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Evol 2020/ 2013
Świeży cały - porcjowy	6,20	6,14	4,85	5,49	5,25	5,84	5,51	5,10	-18%
Mrożony cały - porcjowy	3,23	3,45	3,91	4,47	3,49	4,40	4,78	4,15	29%

Rysunek 12: Ceny eksportowe (nominalne) pstrąga z Niemiec w latach 2013-2020

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

3.3.3 Ceny hurtowe

METRO¹⁵ oferował świeże pstrągi porcjowe (patroszone, z głową) w cenie nieco poniżej 10,00 EUR/kg w marcu 2021 r. Pstrągi mrożone, również prezentowane w postaci patroszonej z głową, sprzedawane są w cenie około 7 EUR/kg.

Tabela 22. Zakres pstrągów porcjowych w supermarketach METRO w Niemczech (marzec 2021)

Prezentacja	Konserwacja	Uwagi	Marka	Pochodzenie	Rozmiar	Opakowania	Cena jednostkowa (EUR)		Cena za kg (EUR/kg)	
							bez VAT	z VAT	bez VAT	z VAT
Wypatroszony, z głową	Świeży	/	-	Europa	300-400 g/sztuka	masa	-	-	9,19	9,83
Wypatroszony, z głową	Mrożony	/	LASCHORI	/	350-400 g/sztuka	Karton 5 kg	33,99	36,37	6,80	7,27
Wypatroszony, z głową	Mrożony	/	LASCHORI	/	300-350 g/sztukę	Karton 5 kg	33,99	36,37	6,80	7,27
Wypatroszony, z głową	Mrożony	/	LASCHORI	/	260-280 g/sztukę	Karton 5 kg	36,99	39,58	7,40	7,92
Filety	Wędzony	MAP, bez skóry	WECHSLER	Polska	250 g	Opakowanie 250 g	7,35	7,86	29,40	31,44
Filety	Wędzony	MAP, bez skóry	WECHSLER	Polska	1 kg	Opakowanie 1 kg	26,79	28,67	26,79	28,67
Filety	Wędzony	MAP, bez skóry	WECHSLER	Polska	1 kg	Opakowanie 5x1 kg	99,10	106,04	19,82	21,21
Filety	Wędzony	MAP, bez skóry	WECHSLER	Polska	125 g/opakowanie	Opakowanie 125 g	3,65	3,91	29,20	31,28
Filety	Wędzony	MSC, MAP, bez skóry	WECHSLER	Polska	500 g	Opakowanie 500 g	11,99	12,83	23,98	25,66
Filety	Wędzony	MAP, bez skóry	ARO	/	125 g/opakowanie	10 x 125 g	15,80	16,91	12,64	13,53

Źródło: METRO

¹⁵ METRO jest niemiecką grupą handlu hurtowego. W latach 2019/2020 jej sprzedaż netto wyniosła 25,6 mld EUR na całym świecie, z czego 4,7 mld EUR w Niemczech, gdzie METRO posiada 103 cash-&-carry (METRO Markets). METRO jest wiodącym hurtownikiem spożywczym w Niemczech.

W marcu 2021 r. na Rynku Hurtowym HAMBERGER¹⁶ w Berlinie oferowane są świeże pstrągi porcjowe (wypatroszone, z głową, 350-400 g/sztukę) importowane z Włoch w cenie 5,50 EUR/kg bez VAT (tj. 5,89 EUR/kg z VAT) przy zakupie 5-kilogramowego opakowania.

3.3.4 Ceny detaliczne

Według dużego producenta, cena detaliczna pstrąga porcjowego w sklepie detalicznym rolnika wynosi około 10,00-11,00 EUR/kg, ale może osiągnąć 14,00 EUR/kg. Niektórzy rolnicy sprzedają również porcje bezpośrednio po niższych cenach: np. 6,50 EUR/kg za żywego pstrąga i 8,50 EUR/kg za świeżego pstrąga ubitego (marzec 2021 r.).

Detaliści wielkopowierzchniowi zazwyczaj nie sprzedają niemieckich pstrągów porcjowych, lecz importowane pstrągi, częściej w formie mrożonej niż świeżej. Głównymi źródłami zaopatrzenia detalistów wielkopowierzchniowych są Dania dla świeżych porcji pstrąga i Turcja dla mrożonych.

EDEKA, wiodący niemiecki detalista wielkopowierzchniowy, oferuje mrożonego pstrąga porcjowego w cenie 6,98 EUR/kg w opakowaniach 500 g zawierających 2 sztuki oraz świeżego pstrąga porcjowego w cenie 9,90 EUR/kg (marzec 2021 r.).

---

¹⁶ HAMBERGER Grossmarkt GmbH jest niemieckim przedsiębiorstwem handlu hurtowego, które posiada 4 rynki hurtowe (cash-&-carry) w Monachium, Berlinie, Wittenberdze i Bitterfeld.

3.3.5 Transmisja cen

Struktura cenowa może być bardzo różna, w zależności od:

- Wielkość i status gospodarstwa (hobby, działalność uboczna, główna działalność),
- Stopień specjalizacji producenta,
- Konkurencyjne otoczenie (dostawy produktów morskich),
- Zastosowany kanał marketingowy (sprzedaż bezpośrednia, sprzedaż do hurtowni, sprzedaż do restauracji).

Poniższy przykład dotyczy pstrąga porcjowego hodowanego w dużym wyspecjalizowanym gospodarstwie bez bezpośredniej sprzedaży konsumentom i sprzedawanego żywcem do mniejszego gospodarstwa, które po uboju i wypatroszeniu sprzedaje pstrąga we własnym sklepie detalicznym. Jest to klasyczny obieg dystrybucyjny dla pstrąga porcjowego w Niemczech.

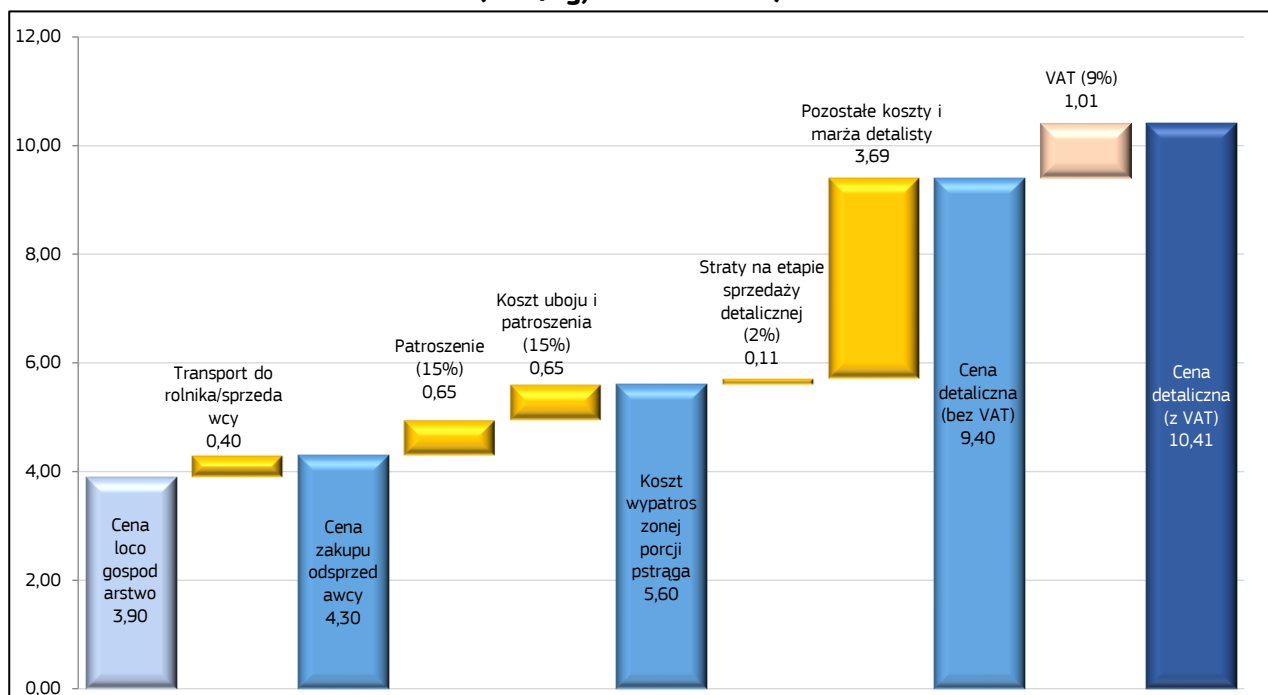
Tabela 23: Koszty i marże w przypadku świeżego pstrąga porcjowego, sprzedawanego w sklepie prowadzonym przez rolnika w Niemczech (EUR/kg, marzec 2021 r.)

	Średnia	% ceny końcowej	Zakres	Źródło
Cena loco gospodarstwo	3,90	37%	3,90-5,40	Wywiad
Transport do rolnika/sprzedawcy	0,40	4%	0,30-0,50	
Cena zakupu odsprzedawcy	4,30	41%	4,20-5,90	
Patroszenie (15%)	0,65	6%	0,63-0,89	
Koszt uboju i patroszenia (15 %)	0,65	6%	0,63-0,89	
Koszt wypatroszonej porcji pstrąga	5,60	54%	5,46-7,68	
Straty na etapie sprzedaży detalicznej (2 %)	0,11	1%	0,11-0,15	
Pozostałe koszty i marża detalisty	3,69	35%	3,46-4,82	
Cena detaliczna (bez VAT)	9,40	90%	9,03-12,65	Obliczony
VAT (9%)	1,01	10%	0,97-1,35	
Cena detaliczna (z VAT)	10,41	100%	10,00-14,00	Wywiad

* Przykład porcji pstrąga sprzedawanego i dostarczanego na żywo (w pełnej ciężarówce) do rolnika/sprzedawcy, który przetwarza go przed sprzedażą w swoim sklepie detalicznym.

Źródło: EUMOFA

Rysunek 13: Koszty i marże w przypadku świeżego pstrąga porcjowego w Niemczech (EUR/kg, marzec 2021)

Źródło: EUMOFA

4 Rynek włoski

4.1 Struktura łańcucha dostaw

4.1.1 Produkcja

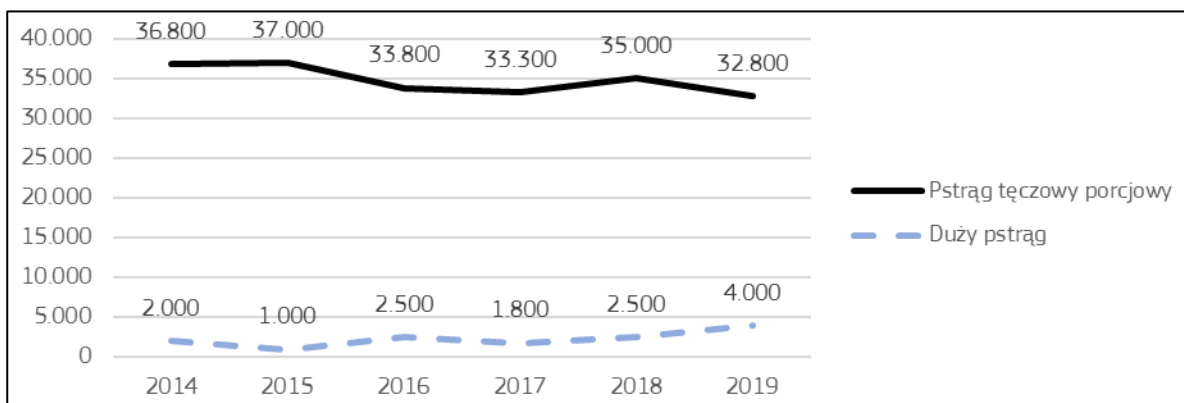
W oparciu o dane FEAP, włoska produkcja pstrąga wyniosła 36,800 ton w 2019 roku (jest to zgodne z innymi źródłami: 34,460 ton w 2019 r. na podstawie FAO i 32,826 w 2018 r. według Eurostatu). Z danych FEAP wynika, że produkcja spadła o 5% między 2014 a 2019 rokiem. Większość produkcji to pstrąg poniżej 1,2 kg ("pstrąg porcjowy"); stanowiło to 89% całkowitej produkcji pstrąga. Duże pstrągi (powyżej 1,2 kg) stanowiły 11% całkowitej wielkości w 2019 r.

Według danych krajowej organizacji Associazione Piscicoltori Italiani (API)¹⁷, wartość produkcji wyniosła 120,25 mln EUR w przypadku pstrąga i 2,64 mln EUR w przypadku pstrąga tęczowego (etap cyklu życia przed stadium młodocianym). Głównym regionem produkcji pstrąga jest Friuli-Wenecja Julijska, która odpowiada za około jedną trzecią produkcji krajowej¹⁸.

¹⁷ <https://www.acquacoltura.org/produzione-acquacoltura-italiana-2019/>

¹⁸ <http://www.farmwithscience.org/it/programma-2014-2017/acquacoltura/innovazione-della-filiera-della-trota-iridea-regionale/acquacoltura-in-italia-e-lallevamento-di-specie-di-acqua-dolce>

Rysunek 14: Rozwój wielkości produkcji pstrąga porcjowego i dużego pstrąga we Włoszech w latach 2014-2019 (w tonach)

Źródło: FEAP

W oparciu o dane EUMAP¹⁹, we Włoszech jest 146 gospodarstw zajmujących się produkcją pstrąga w zbiornikach i bieżniach. W 88% z nich zatrudnionych jest pięciu lub mniej pracowników.

¹⁹ JRC/STECF - Sprawozdanie gospodarcze na temat sektora akwakultury w UE, 2020 r.

Analiza finansowa

EUMAP (JRC/STECF, 2020) dostarcza danych ekonomicznych na temat włoskiej produkcji pstrąga w zbiornikach i bieżniach. Sektor był rentowny z 33,5 mln EUR zysku netto (wzrost o 18% między 2016 a 2018 r.). Głównymi kosztami produkcji są koszty paszy, które stanowią prawie połowę kosztów produkcji (49% w 2018 r.), z tendencją wzrostową (+4% między 2016 a 2018 r.). Koszty pracy stanowią 18% całkowitych kosztów produkcji w 2018 roku, a energii 15%.

Tabela 24. Wyniki ekonomiczne włoskiej hodowli pstrąga w basenach i torach wodnych w latach 2016-2018 (1.000 EUR)

		2016	2017	2018	Ewol. 2018/2016
Dochód	Przychody ogółem	123.794	105.131	129.748	+5%
Wydatki	Płace i wynagrodzenia	15.630	10.941	16.567	+6%
	Wartość kalkulacyjna pracy nieopłaconej	460	414	437	-5%
	Koszty energii	13.713	14.810	13.576	-1%
	Naprawa i konserwacja	4.497	4.587	3.507	-22%
	Koszty surowców: Koszty inwentarza żywego	10.692	7.912	10.478	-2%
	Koszty surowców: Koszty pasz	42.011	29.408	43.692	+4%
	Pozostałe koszty operacyjne	2.505	1.428	1.753	-30%
	Ogółem	89.507	69.499	90.011	+1%
Koszty kapitałowe	Zużycie środków trwałych	4.553	3.369	4.781	+5%
	Koszty finansowe netto	1.496	1.184	1.501	0%
	Wydatki finansowe	1.882	1.431	1.899	+1%
Wartość kapitałowa	Zadłużenie	137.011	101.388	150.712	+10%
	Inwestycje netto	65.138	42.340	58.624	-10%
	Wartość aktywów ogółem	179.782	131.241	197.760	+10%
Wskaźniki wydajności	Wartość dodana brutto	50.377	46.987	56.742	+13%
	Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	34.287	35.632	39.737	+16%
	Zysk przed odsetkami i opodatkowaniem	29.734	32.263	34.956	+18%
	Zysk netto	28.238	31.078	33.455	+18%

Źródło: JRC/STECF - Sprawozdanie gospodarcze na temat sektora akwakultury w UE, 2020 r.

4.1.2 Import - Eksport

Import

Import do Włoch w 2020 r. wyniósł 11 mln EUR (1 518 ton). Pstrąg porcjowy stanowił 44% wartości i 53% objętości (głównie świeży pstrąg porcjowy). Ważnymi produktami importowanymi do Włoch były również filety i pstrąg wędzony (odpowiednio 33% i 22% wartości).

Przywóz świeżej porcji pstrąga wahał się od 717 ton do 2,693 ton w latach 2013-2020, ze szczytami w 2014 i 2019 roku. Przywóz mrożonych porcji pstrąga wykazuje tendencję spadkową, z 957 ton w 2015 r. do 65 ton w 2020 r.

Tabela 25: Import pstrąga do Włoch w 2020 r.

	Wartość. (1.000 EUR)	Ilość (w tonach)	Cena (EUR/kg)
Świeży cały - porcjowy	4.490	739	6,08
Mrożony cały - porcjowy	392	65	5,99
Świeży cały - duży	8	3	3,16
Mrożony cały - duży	30	6	4,84
Świeży filet	1.058	139	7,60
Filet mrożony	2.557	415	6,15
Wędzony	2.434	147	16,54
Żywe	94	3	31,15
Ogółem	11.062	1.518	7,29

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

Eksport

Głównymi produktami eksportowanymi są żywe pstrągi (37% wartości eksportu, może to obejmować niektóre pstrągi porcjowe), następnie świeże duże pstrągi (26%), świeże filety (18%) i świeże pstrągi porcjowe (15%). Eksport świeżego pstrąga porcjowego osiągnął szczyt w 2016 r. z 1.740 tonami i zmniejszył się do 1.201 ton w 2020 r. Eksport żywego pstrąga pozostał stosunkowo stabilny w ostatnich latach, około 4,400 ton od 2018 roku.

Mrożona porcja pstrąga stanowiła jedynie 1% eksportu w 2020 roku, na poziomie 76 ton. Najwyższy poziom osiągnął w 2016 r. i wyniósł 190 ton.

Tabela 26: wywóz pstrąga z Włoch w 2019 r.

	Wartość. (1.000 EUR)	Ilość (w tonach)	Cena (EUR/kg)
Świeży cały - porcjowy	5.434	1.201	4,52
Mrożony cały - porcjowy	299	76	3,92
Świeży cały - duży	9.613	2.878	3,34
Mrożony cały - duży	0	0	/
Świeży filet	6.828	789	8,66
Filet mrożony	1.006	130	7,74
Wędzony	13	1	19,77
Live	13.757	4.407	3,12
Ogółem	36.951	9.483	3,90

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

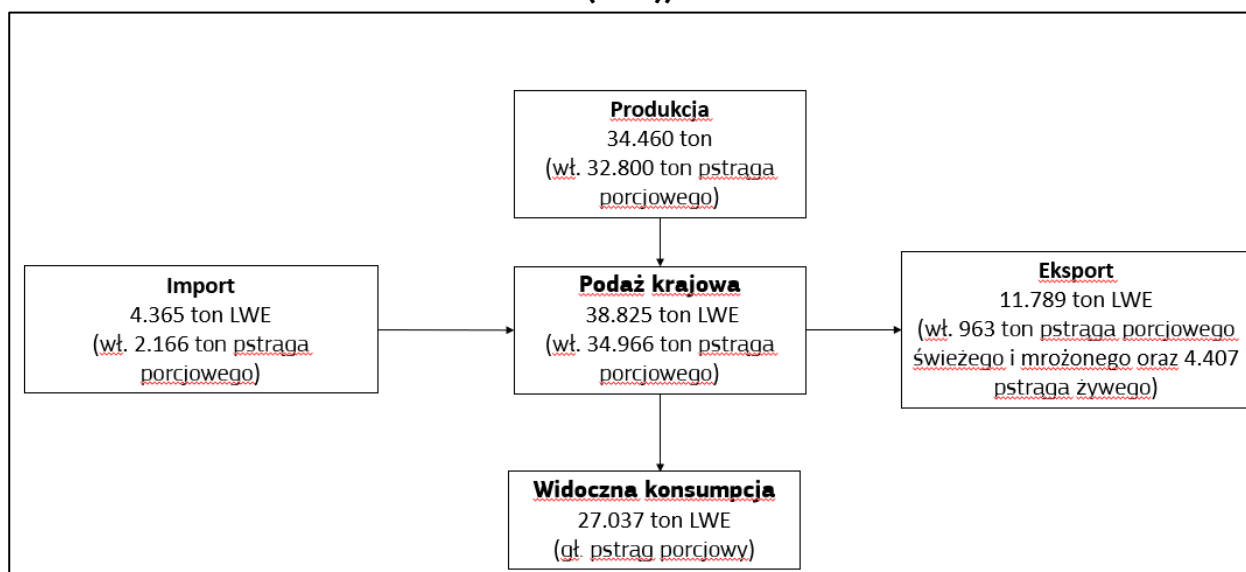
4.1.3 Widoczna konsumpcja

Produkcja krajowa wyniosła 34,460 ton w 2019 r., głównie pstrąga porcjowego (32,800 ton). Import był dość ograniczony w porównaniu z produkcją krajową (4,365 ton ekwiwalentu żywej wagi (LWE)) i stanowił 11% krajowej podaży.

Krajowa podaż wyniosła 38,825 ton w 2019 roku; oceniamy, że 90% krajowej podaży stanowiły pstrągi porcjowe i średniej wielkości (we Włoszech istnieje znaczna produkcja pstrągów średniej wielkości, od 0,5 do 1,2 kg / rybę, które w statystykach zaliczane są do kategorii "pstrąg porcjowy"). Eksport wyniósł 11.789 ton LWE, w tym 963 ton LWE całych porcji pstrąga i 4.407 ton żywego pstrąga. W sumie 4.407 ton żywych pstrągów zostało wyeksportowanych w 2019 roku (Austria, Niemcy w szczególności), w tym znaczny udział pstrągów porcjowych (brak szczegółowych danych).

Widoczna konsumpcja wyniosła 27,037 ton LWE w 2019 roku, były to głównie pstrągi porcjowe.

Rysunek 15: Bilans podaży pstrąga we Włoszech (2019 r., tony ekwiwalentu żywej wagi, (LWE))

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT, FAO i FEAP.

Łańcuch wartości składa się z kilku rodzajów interesariuszy:

- Rolnicy,
- Ubojnie: ubojnie mogą znajdować się na terenie gospodarstwa lub poza nim, założone przez grupę rolników. W tym ostatnim przypadku znajdują się one zazwyczaj w odległości nie większej niż 20 km od gospodarstwa.
- Hurtownicy,
- Sprzedawcy detaliczni.

4.2 Charakterystyka rynku i konsumpcji we Włoszech

4.2.1 Charakterystyka rynku

Rozróżnienie pstrąga jest oparte na jego wadze, z następującymi kategoriami we Włoszech:

- Poniżej 0,5 kg/ryba: porcja pstrąga,
- Od 0,5 kg do 1-1,2 kg/rybę: pstrąg przeznaczony do filetowania,
- Powyżej 1-1,2 kg/ryba: pstrąg przeznaczony do wędzenia.

W oparciu o dane Associazione Piscicoltori Italiani (API) i FEAP, produkcja pstrąga poniżej 1,2 kg wynosi od 30 000 do 35 000 ton rocznie w latach 2016-2019. W oparciu o wywiad jakościowy z API około 40% to pstrąg porcjowy (poniżej 0,5 kg/rybę), a 60% to pstrąg średniej wielkości przeznaczony do filetowania (powyżej 0,5 kg/rybę).

We Włoszech występują dwa rodzaje pstrąga porcjowego:

- Pstrąg biały porcjowy, dla HoReCa, handlu detalicznego, eksportu i wędkarstwa. Stanowi największy udział w pstrągu porcjowym (na podstawie wywiadu jakościowego, brak szczegółowych danych),
- Różowy pstrąg porcjowy.

Pstrąg biały i różowy to ten sam gatunek, jedyne różnice to kolor mięsa (zmienia się w zależności od pokarmu ryb).

Pstrągi porcjowe mogą być eksportowane świeże, mrożone lub żywe.

Od 2013 roku we Włoszech w sektorze pstrąga zarejestrowane jest Chronione Oznaczenie Geograficzne (ChOG): "Trote del Trentino". PGI obejmuje, oprócz innych produktów z pstrąga, pstrąga porcjowego. Na podstawie danych²⁰ ISMEA Mercati, ilość certyfikowana w ramach ChOG wyniosła 229 ton w 2019 roku (mniej niż 1% produkcji krajowej) z ceną na etapie produkcji 5,78 EUR/kg i 14,50 EUR/kg na etapie sprzedaży detalicznej. Całkowita wartość sprzedaży wyniosła na etapie produkcji 1,3 mln EUR.

4.2.2 Konsumpcja

W oparciu o wywiad jakościowy z API, rynek pstrąga porcjowego produkowanego we Włoszech przedstawia się następująco:

- 25-30% dla sektora HoReCa,
- 20-25% dla wielkopowierzchniowych obiektów handlowych,
- 25% dla wędkarzy,
- 25% na eksport, głównie do Austrii, Polski, Niemiec i Rumunii.

4.3 Transmisja cen w łańcuchu dostaw

4.3.1 Ceny loco gospodarstwo

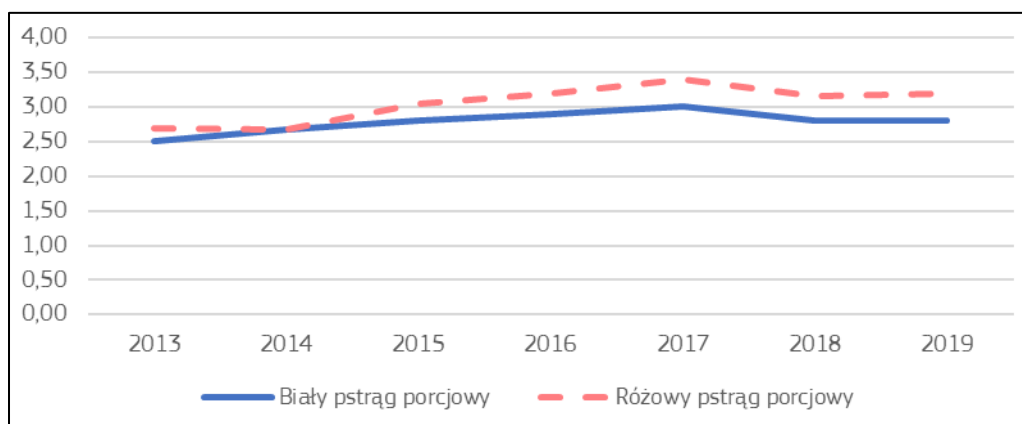
Cena ex-farm pstrąga porcjowego wynosiła 2,98 EUR/kg w 2019 roku (+14% od 2013 roku w cenie nominalnej, + 8% w ujęciu realnym); jest ona znacznie wyższa dla pstrąga różowego, która wynosi 3,20 EUR/kg (+19% od 2013 roku w cenie nominalnej, + 12% w ujęciu realnym) niż dla pstrąga białego (2,80 EUR/kg). Ceny wzrosły w ciągu ostatnich lat, osiągając szczyt w 2017 r. na poziomie 3,40 EUR/kg za pstrąga różowego (wartość nominalna). Cena za pstrąga dużego jest wyższa niż za pstrąga porcjowego, od 0,39 EUR/kg wyższa w 2013 r. do 1,12 EUR/kg wyższa w 2017 r.

Tabela 27: Cena ex-farm (nominalna) pstrąga we Włoszech (2013-2019) - żywy lub świeży w całości

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Biały pstrąg porcjowy	2,50	2,68	2,80	2,90	3,00	2,80	2,80
Różowy pstrąg porcjowy	2,70	2,68	3,05	3,20	3,40	3,15	3,20
Razem porcjowy	2,61	2,68	2,91	3,04	3,18	2,95	2,98
Duży pstrąg (> 1,2 kg)	3,00	3,20	3,80	4,00	4,30	3,80	3,50
Pstrąg ogółem	2,63	2,71	2,93	3,19	3,24	3,01	3,04

Źródło: Associazione Piscicoltori Italiani

Rysunek 16: Cena ex-farm (nominalna) pstrąga porcjowego we Włoszech (2013-2019) - żywy lub świeży w całości

Źródło: Associazione Piscicoltori Italiani

ISMEA podaje miesięczne ceny pstrąga na etapie loco gospodarstwo. Ceny loco gospodarstwo są stosunkowo stabilne z miesiąca na miesiąc:

- Pstrąg żywy (biały, 250-350 g): Cena wahała się od 3,10 do 3,30 EUR/kg w okresie od stycznia 2019 r. do marca 2021 r. (najniższy okres to marzec - maj 2019 r., a najwyższy - maj - październik 2020 r.
- Świeży pstrąg porcjowy (biały, 350-450 g): Cena wahała się od 2,70 EUR/kg w styczniu 2019 roku do 3,30 EUR/kg w marcu 2021 roku. Wzrost cen nastąpił we wrześniu 2019 roku (+0,10 EUR/kg), marcu 2020 roku (+0,20 EUR/kg), kwietniu 2020 roku (+0,10 EUR/kg) i styczniu 2021 roku.
- Świeży pstrąg (różowy, 450-650 g): cena wahała się od 3,00 do 3,20 EUR/kg w 2019 r. i wzrosła w 2020 r. do 3,60 EUR/kg w grudniu, a w marcu 2021 r. cena wynosiła 3,70 EUR/kg.

W oparciu o dane API, ISMEA monitoruje ceny w kanałach hurtowych, a nie ceny w handlu detalicznym na dużą skalę i w wywozie. Dane ISMEA wskazują na wzrost w 2020 r. (tuż po wybuchu epidemii COVID), natomiast API informuje o spadku cen w 2020 r. w kontekście COVID.

Tabela 28: Cena ex-farm pstrąga we Włoszech od stycznia 2019 r. do marca 2021 r.

		Pstrąg biały		Pstrąg różowy
		Świeży	Żywy	Świeży
		350-450 g	250-350 g	450-650 g
2019	Styczeń.	2,7	3,2	3,1
	Luty.	2,7	3,2	3,1
	Marzec	2,7	3,1	3,0
	Kwiecień	2,7	3,1	3,0
	Maj	2,7	3,1	3,0
	Czerwiec	2,7	3,2	3,1
	Lipiec	2,7	3,2	3,1
	Sierpień	2,7	3,2	3,1
	Wrzesień.	2,8	3,2	3,2
	Październik.	2,8	3,2	3,2
	Listopad	2,8	3,2	3,2
	Grudzień	2,9	3,2	3,2
2020	Styczeń.	2,9	3,2	3,2
	Luty.	na	na	na
	Marzec	3,1	3,2	3,3
	Kwiecień	3,2	3,2	3,4
	Maj	3,2	3,3	3,6
	Czerwiec	3,2	3,3	3,6
	Lipiec	3,2	3,3	3,6
	Sierpień	3,2	3,3	3,6
	Wrzesień.	3,2	3,3	3,6
	Październik.	3,2	3,3	3,6
	Listopad	3,2	3,2	3,6
	Grudzień	3,2	3,2	3,6
2021	Styczeń.	3,3	3,2	3,7
	Luty.	3,3	3,2	3,7
	Marzec	3,3	3,2	3,7

na : niedostępne

Źródło: ISMEA - <http://www.ismea.it/flex/cm/pages/ServeBLOB.php/L/IT/IDPagina/1488?YY=2021>

4.3.2 Ceny importowe i eksportowe

Cena importowa

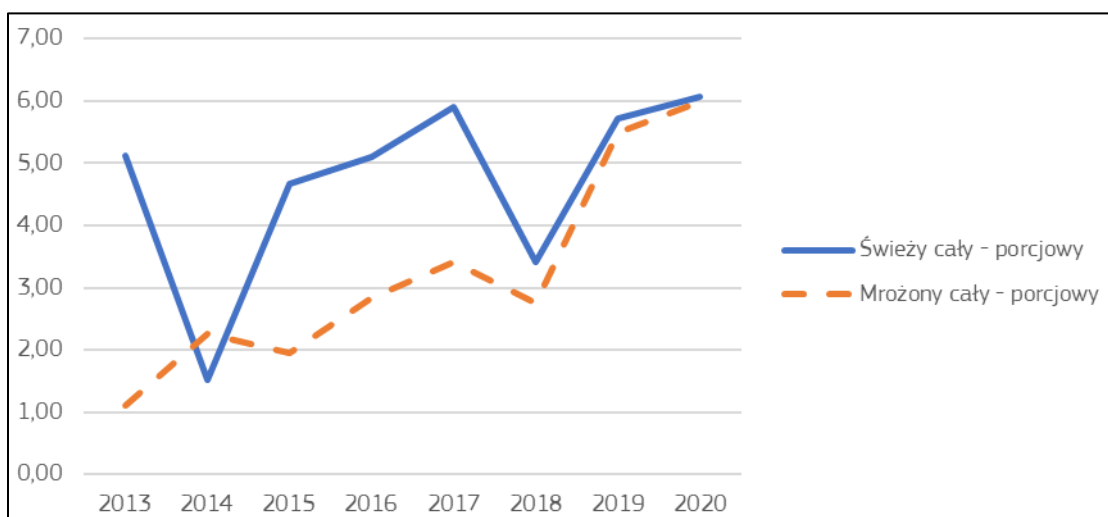
W 2020 r. ceny importowe dla świeżego i mrożonego pstrąga porcjowego były zbliżone, odpowiednio 6,08 EUR/kg (+19% od 2013 r. w cenie nominalnej, + 15% w ujęciu realnym) i 5,99 EUR/kg (z bardzo dużym wzrostem od 2013 r.: +439% w cenie nominalnej od 2013 r., + 423% w ujęciu realnym). Trendy dla tych dwóch produktów są podobne od 2018 roku. Przed 2018 r. cena świeżego pstrąga była przez większość czasu wyższa, tj. do 4,01 EUR/kg wyższa w 2013 r., kiedy cena mrożonego pstrąga była bardzo niska i wynosiła 1,11 EUR/kg. Por. sekcja 4.1.2, ilość importowanego mrożonego pstrąga porcjowego jest bardzo ograniczona.

Tabela 29: Ceny importowe (nominalne) pstrąga do Włoch w latach 2013-2020

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Evol 2020/ 2013
Świeży cały – porcjowy	5,12	1,53	4,67	5,09	5,91	3,40	5,72	6,08	+19%
Mrożony cały – porcjowy	1,11	2,25	1,95	2,84	3,42	2,76	5,49	5,99	+439%

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

Rysunek 17: Ceny importowe (nominalne) pstrąga do Włoch w latach 2013-2020

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

Cena eksportowa

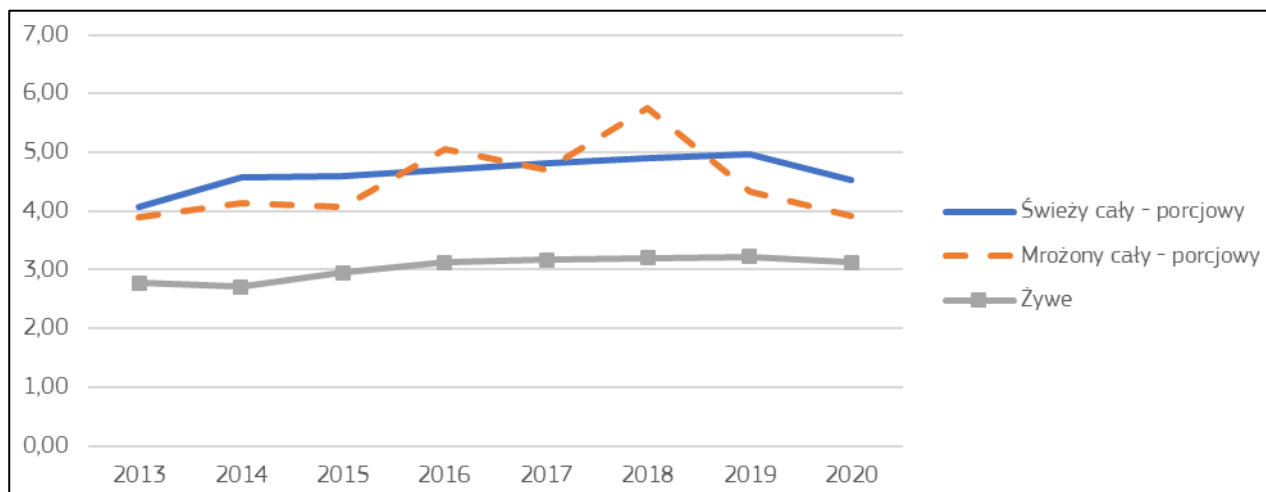
W 2020 r. cena eksportowa wynosiła 4,52 EUR/kg za świeżego porcjowego pstrąga w całości, 3,92 EUR/kg za mrożonego pstrąga porcjowego i 3,12 EUR/kg za żywego pstrąga. Główne ilości dotyczą świeżego pstrąga porcjowego i żywego (część żywego pstrąga to pstrąg porcjowy), ceny mają tendencję do wzrostu w latach 2013-2020: +11% dla świeżej porcji (+ 8% w ujęciu realnym) i +12% dla żywego pstrąga (+ 9% w ujęciu realnym), nawet przy spadku w 2020 roku (-9% w stosunku do 2019 roku).

Tabela 30: ceny eksportowe (nominalne) pstrąga do Włoch w latach 2013-2020

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Evol 2020/ 2013
Świeży cały - porcjowy	4,07	4,57	4,60	4,70	4,81	4,90	4,97	4,52	+11%
Mrożony cały - porcjowy	3,89	4,13	4,08	5,06	4,70	5,75	4,33	3,92	+1%
Żywe	2,78	2,71	2,95	3,12	3,16	3,20	3,22	3,12	+12%

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

Rysunek 18: Ceny eksportowe (nominalne) pstrąga do Włoch w latach 2013-2020

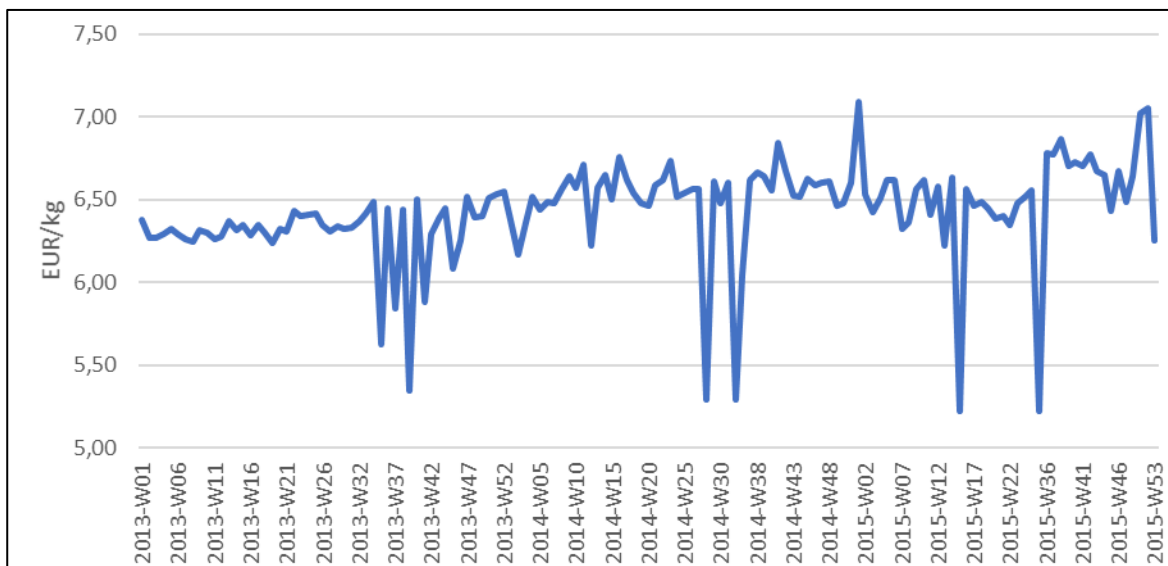
Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

4.3.3 Ceny detaliczne

EUMOFA podaje tygodniowe ceny pstrąga na etapie sprzedaży detalicznej od 2013 do 2015 roku. Ceny na ogół wahały się od 6,20 EUR/kg do 6,80 EUR/kg. Ceny kilkakrotnie spadły poniżej 6,00 EUR/kg, zwłaszcza w okresie od czerwca do października. Rodzaj produktu nie jest wyświetlany: tj. czy produkt jest w całości, filetowany czy wędzony.

Rysunek 19: Cena detaliczna pstrąga we Włoszech w latach 2013-2015 (EUR/kg)

Źródło: EUMOFA

Cena na etapie sprzedaży detalicznej w dużym handlu detalicznym waha się od 8,90 EUR/kg do 9,90 EUR/kg za białego pstrąga porcjowego i od 6,30 EUR/kg (niska cena wynikająca z obniżki) do 9,90 EUR/kg za różowego pstrąga porcjowego.

Tabela 31: Kontrola sklepów (sklepy internetowe) dla pstrąga porcjowego we Włoszech (1ª półrocze 2021)

Biały / różowy pstrąg	Produkt	EUR/kg
Białego pstrąga porcjowego	Biały pstrąg porcjowy - 350 g - Bennet	8,90
	Biały pstrąg porcjowy - 300 g - patroszony - Bennet	9,90
	Biały pstrąg porcjowy - 450 g - patroszony - TIGROS	9,90
Różowego pstrąga porcjowego	Różowy pstrąg porcjowy - 450 g - rabat 40%- - TIGROS	6,30 (10,50 wskazane bez rabatu)
	Różowy pstrąg porcjowy - 500 g - PAM PANORAMA	7,90
	Różowy pstrąg porcjowy - 400 g - Bennet	8,90
	Różowy pstrąg porcjowy - patroszony - 300 g - Bennet	9,90
	Różowy pstrąg porcjowy - patroszony - 500 g - Bennet	9,90

Źródła: <https://www.tigros.it/shop/search?q=trota%20iridea>

4.3.4 Transmisja cen

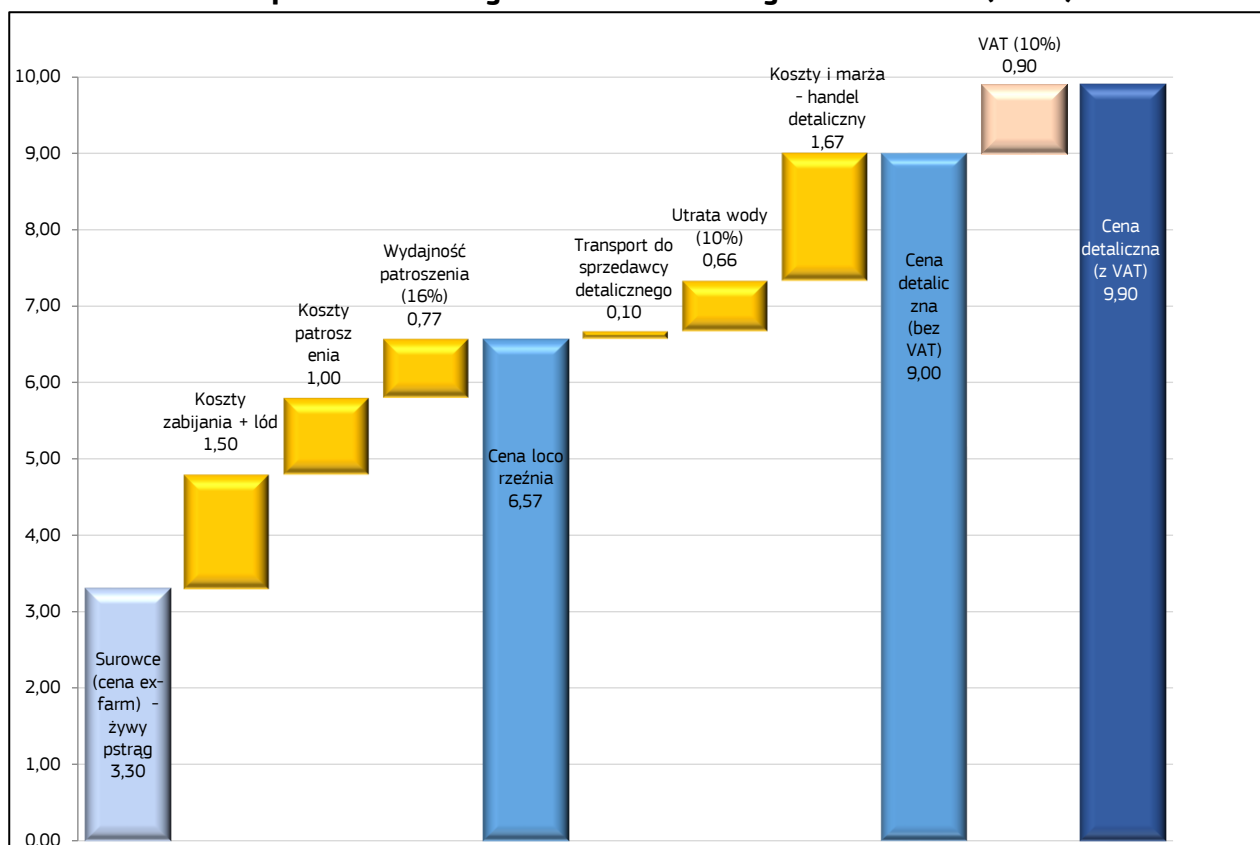
Transmisja cen dotyczy pstrąga białego porcjowego, wprowadzonego do obrotu w postaci patroszonej w ramach wielkopowierzchniowego handlu detalicznego we Włoszech w marcu 2021 r. Cena ex-farm wynosi 3,30 EUR/kg; stanowi ona 33 % ceny końcowej na etapie sprzedaży detalicznej (9,90 EUR/kg).

Tabela 32: Koszty i marże pstrąga porcjowego wprowadzonego do obrotu w ramach wielkopowierzchniowego handlu detalicznego we Włoszech (2021)

	Średnia	% ceny końcowej	Źródło
Surowce (cena ex-farm)	3,30	33%	Dane API
Koszty zabijania + lód	1,50	15%	Wywiad API
Koszty patroszenia	1,00	10%	Wywiad API
Wydajność patroszenia (16%)	0,77	8%	Wywiad API
Cena loco rzeźnia	6,57	66%	Kalkulacja
Transport do sprzedawcy detalicznego	0,10	1%	Wywiad API
Utrata wody wzdłuż łańcucha wartości (10%)	0,66	7%	Wywiad API
Koszty i marża - handel detaliczny	1,67	17%	Szacunkowe dane
Cena detaliczna (bez VAT)	9,00	91%	Kalkulacja
VAT (10%)	0,90	9%	10% VAT na pstrągi
Cena detaliczna (z VAT)	9,90	100%	Kontrola sklepu 2021

Źródło: EUMOFA

Rys. 20: Koszty i marże pstrąga porcjowego wprowadzonego do obrotu w ramach wielkopowierzchniowego handlu detalicznego we Włoszech (2021)

Źródło: EUMOFA

5 Rynek polski

5.1 Struktura łańcucha dostaw

5.1.1 Produkcja

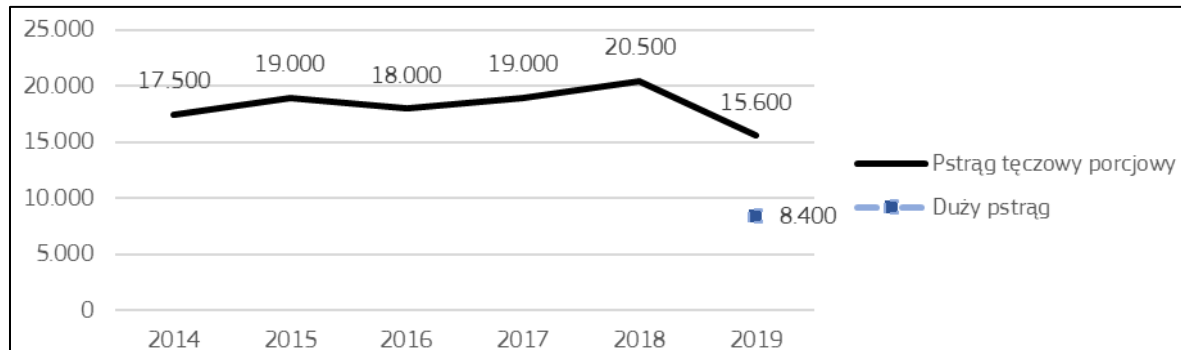
Istnieje kilka źródeł informacji na temat wielkości produkcji pstrąga w Polsce (dane za rok 2019):

- 15 395 ton wg EUROSTATU (wartość sprzedaży 46 mln EUR),
- 16.285 ton wg FAO,
- 17,900 ton wg Statystyki Państwowej,
- 24.000 ton wg FEAP:
  - 15 600 ton porcji i średnich pstrągów (poniżej 1,2 kg),
  - 8.400 ton dużego pstrąga (powyżej 1,2 kg);
- 22.400 ton wg Polskiego Związku Hodowców Pstrąga (PTBA):
  - 14 700 ton pstrąga porcjowego (poniżej 500 g),
  - 7.700 ton średnich i dużych pstrągów (powyżej 500 g).

I tak, z jednej strony Eurostat, FAO i Statystyki Państwowe oceniają, że produkcja pstrąga w Polsce waha się w granicach 15.000-18.000 ton. Z drugiej strony FEAP i PTBA oceniają poziom produkcji na 22.000 - 24.000 ton, w tym około 15.000 ton pstrągów porcjowych i średnich.

Rozwój produkcji w latach 2014-2019 przedstawiono szczegółowo na poniższym rysunku z danymi FEAP. Uwaga: Dane dla dużych pstrągów są dostępne tylko dla roku 2019.

Rysunek 21: Ewolucja wielkości produkcji pstrąga porcjowego i troci wędrownej w Polsce w latach 2014-2019 (w tonach)

Uwaga: Brak rozróżnienia na pstrągi duże i porcjowe przed 2019 r. Źródło: FEAP

W Polsce istnieją dwa źródła krajowe, obejmują one pstrąga tęczowego, golca sparktycznego (krzyżówka golca arktycznego i pstrąga potokowego), golca arktycznego (*Salvelinus alpinus*), pstrąga źródlanego (*Salvelinus fontinalis*) i pstrąg potokowego (*Salmo trutta m. fario*) (pstrąg tęczowy stanowił 86% całkowitej ilości w 2019 r. w statystykach państwowych):

- Statystyki państwowe (gromadzone i opracowywane przez Instytut Rybołówstwa Śródlądowego; zgodnie z metodologią Eurostatu);
- Serwis Pstrągowy" - coroczne opracowanie na podstawie ankiet PTBA, w którym szacowanie wielkości produkcji odbywa się na podstawie ilości paszy zużywanej przez ryby. Serwis Pstrągowy został uruchomiony w 2013 roku.

Statystyki państwowe wydają się zaniżać wartość polskiej produkcji. Co ciekawe, dla całego okresu 2012-2019 oba źródła identycznie identyfikują całkowity wzrost produkcji.

W przeciwieństwie do statystyk krajowych, dane PBTA pozwalają (od 2018 r.) na rozróżnienie produkcji pstrągów porcjowych (<=500 g) i dużych (>500g).

Tabela 33: Pierwsza sprzedaż pstrąga tęczowego - w rozbiciu na pstrągi porcjowe i duże (na podstawie badań PTBA) (1.000 ton)

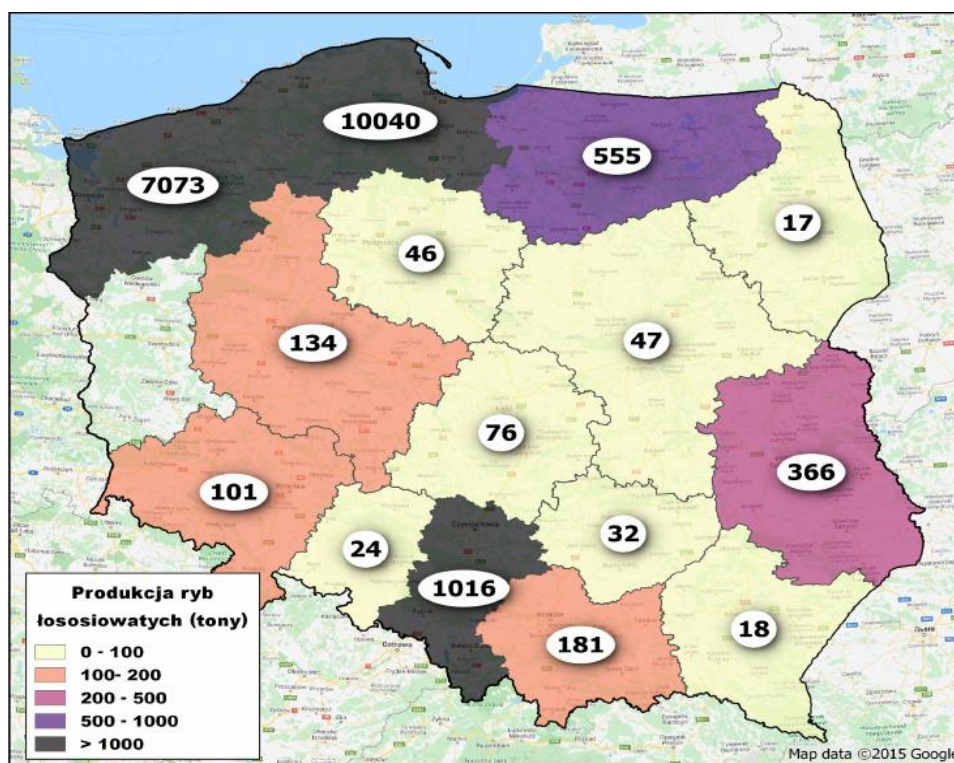
Wielkość rynku pstrąga	2018	2019	Evol 2019/2018
Pstrąg porcjowy <=500 g	13,4	14,7	+10%
Duży pstrąg >500 g	5,5	7,7	+40%
Pstrąg porcjowy [%]	71%	66%	
Duży pstrąg [%]	29%	34%	

Źródło: na podstawie Serwisu Pstrągowego 2019-2020, udostępnionego przez PTBA

Produkcja jest skoncentrowana w północnej części Polski (dwa regiony: zachodniopomorski i pomorski). W Polsce 105 gospodarstw produkuje pstrąga tęczowego, 17 gospodarstw produkuje golca, 13 produkuje pstrąga źródlanego, a pięć produkuje pstrąga potokowego (Lirski, Myszkowski 2020)²¹.

79% krajowej produkcji pstrąga pochodzi z gospodarstw o indywidualnej wielkości produkcji ok. 200 ton rocznie; 16% produkcji pochodzi z gospodarstw o rocznej wielkości produkcji od 51 do 199 ton (Lirski, Myszkowski 2020). Większość produkcji prowadzona jest w obiektach przepływowych. Według statystyk państwowych 14% wolumenu produkcji sprzedanej pochodzi z obiektów z recyrkulacją wody (RAS). Ogółem w Polsce w 2019 roku w intensywnej akwakulturze zatrudnione są 1.533 osoby (Lirski, Myszkowski 2020).

²¹ Lirski A., Myszkowski L., Obraz polskiej *akwakultury* w 2019 roku na podstawie badań statystycznych przy zastosowaniu kwestionariusza RRW-22, 45th Training-Conference of Salmonidae Breeders, Rumia 2000, dostępny: <http://sprl.pl/konferencje/konferencja-2020/materialy-konferencyjne>.

Rysunek 22: Produkcja pstrąga w Polsce (wg regionów) w 2019 roku (w tonach)

Źródła: Lirski, Myszkowski 2020

5.1.2 Import - Eksport

Import

Import pstrąga osiągnął 60 mln EUR (15,363 ton) w 2020 roku. Głównymi produktami importowanymi są świeże całe duże pstrągi (47% wartości importu), a następnie pstrągi porcjowe (świeże i mrożone, łącznie 40% wartości importu). Wielkość importu świeżego pstrąga porcjowego bardzo wzrosła w ciągu ostatniego roku (wielkość czterokrotnie wyższa w 2020 r. w porównaniu do 2013 r.), podczas gdy import mrożonego pstrąga porcjowego zmniejszył się o 31%.

Tabela 34: import pstrąga do Polski w 2020 r.

	Wartość. (1.000 EUR)	Ilość (w tonach)	Cena (EUR/kg)
Świeży cały - porcjowy	15.867	4.780	3,32
Mrożony cały - porcjowy	8.283	2.231	3,71
Świeży cały - duży	28.226	7.000	4,03
Mrożony cały - duży	552	131	4,22
Świeży filet	2.409	438	5,50
Filet mrożony	566	101	5,62
Wędzony	1.464	180	8,13
Żywe	2.407	502	4,79
Ogółem	59.775	15.363	3,89

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

Eksport

Eksport pstrąga z Polski osiągnął 90 mln EUR w 2020 r. (8,952 ton), a głównym produktem jest pstrąg wędzony (73% wartości eksportu). Część produktów wędzonych to pstrąg porcjowy, ale brak jest szczegółowych danych na ten temat.

Pstrąg porcjowy świeży stanowił 9 mln EUR (1,687 ton), z dużym wzrostem w ostatnich latach, porównywalnym z tendencją wzrostu importowanej ilości pstrąga porcjowego świeżego (czterokrotnie wyższy w 2020 r. w porównaniu z 2013 r.). Eksport mrożonego pstrąga porcjowego pozostaje ograniczony i był na poziomie 0,2 mln EUR w 2020 roku.

Tabela 35: eksport pstrąga z Polski w 2020 r.

	Wartość. (1.000 EUR)	Ilość (w tonach)	Cena (EUR/kg)
Świeży cały - porcjowy	9.196	1.687	5,45
Mrożony cały - porcjowy	220	43	5,17
Świeży cały - duży	567	101	5,62
Mrożony cały - duży	62	18	3,45
Świeży filet	9.814	1.304	7,53
Filet mrożony	1.445	282	5,12
Wędzony	65.765	4.788	13,73
Żywe	2.664	729	3,66
Ogółem	89.734	8.952	10,02

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

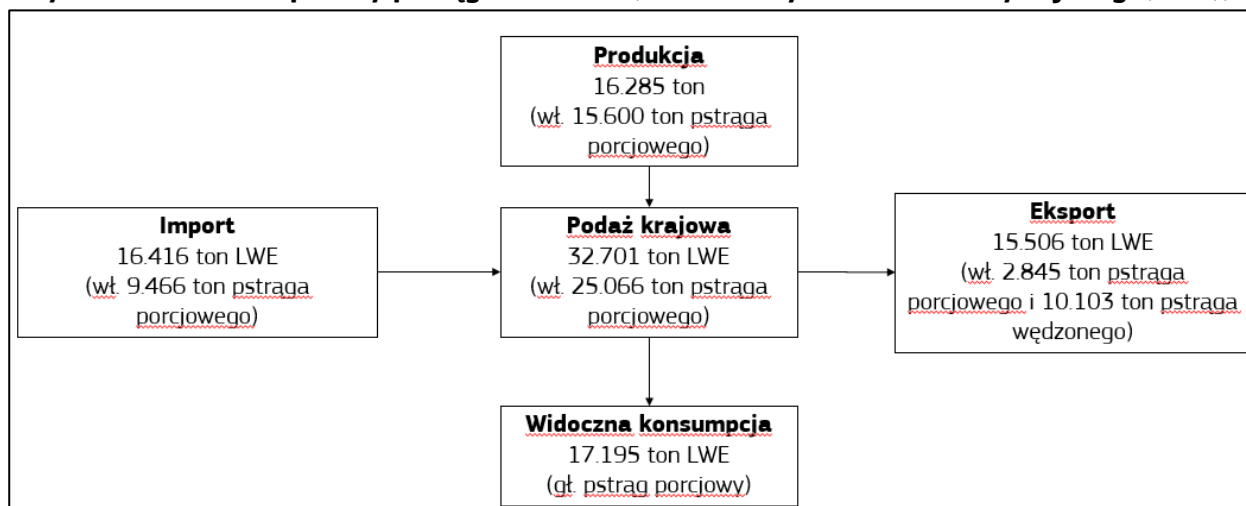
5.1.3 Widoczna konsumpcja

W Polsce w 2019 roku krajowa produkcja pstrąga wyniosła 16,285 ton. Porównywalną ilość zaimportowano (16,416 ton LWE), głównie świeżego pstrąga dużego i pstrąga porcjowego - tym samym krajowa podaż wyniosła 32,701 ton. Około połowa krajowej podaży została wyeksportowana (głównie pstrąg wędzony, świeży filet i świeży pstrąg porcjowy), a druga połowa została skonsumowana na poziomie krajowym. Widoczna konsumpcja pstrąga wyniosła w 2019 roku 17,195 ton LWE; był to głównie pstrąg porcjowy.

Zdecydowana większość pstrąga z produkcji krajowej trafia na krajowy rynek konsumpcyjny, podczas gdy większość pstrąga przetwarzanego w zakładach przetwórczych na filety z pstrąga wędzonego pochodzi z importu. Jednakże przepływy pstrąga są częściowo mieszane - część pstrąga krajowego jest eksportowana, a część importowana (zwłaszcza pstrąg porcjowy) sprzedawana jest w kraju. Pstrąg porcjowy jest zarówno produkowany na poziomie krajowym (15.600 ton na podstawie FEAP) jak i importowany (9.466 ton LWE na podstawie EUROSTAT-COMEXT), część pstrąga porcjowego jest także eksportowana: 2,845 ton LWE pstrąga porcjowego w całości, a także pewna ilość pstrąga wędzonego lub fileowanego.

Rysunek 23: Bilans podaży pstrąga w Polsce (2019 - tony ekwiwalentu żywej wagi (LWE))

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT, FAO i FEAP.

5.2 Charakterystyka polskiego rynku i konsumpcji

5.2.1 Charakterystyka rynku

5.2.1.1 Przetwarzanie

W Polsce przetwórstwem pstrąga porcjowego zajmuje się kilka zakładów przetwórstwa rybnego. Głównymi produktami są:

- Świeże, wypatroszone ryby (mrożone w skrzynkach lub pakowane w atmosferze modyfikowanej, MAP),
- Filety (mrożone lub pakowane w zmodyfikowanej atmosferze, MAP),
- Wędzona ryba patroszona (luzem lub pakowana),
- Filety wędzone (pakowane).

Przyjmuje się, że ponad 95% krajowego pstrąga jest przetwarzane (wyjątek stanowi sprzedaż bezpośrednia z gospodarstw lub lokalne dostawy całych ryb do gastronomii) -na rynku detalicznym praktycznie nie oferuje się już całego schłodzonego (nieprzetworzonego) pstrąga.

Trzy zakłady przetwórcze obsługują większość krajowego rynku detalicznego świeżego i wędzonego pstrąga porcjowego (ich łączny udział szacuje się na ponad 75%). Jedno przedsiębiorstwo ma wiodącą pozycję w eksporcie świeżego i wędzonego pstrąga porcjowego. O trudnej sytuacji w dostępie do rynku surowcowego i niskiej marży na przetwórstwie świadczy zaprzestanie działalności przez innego przetwórcę, który dekadę temu miał wiodącą pozycję w produkcji pstrąga wędzonego porcjowego na eksport do Niemiec.

Przetwórstwo pstrąga dużego odbywa się w zakładach, dla których głównym surowcem jest łosoś atlantycki. Dwa główne kierunki przetwórstwa pstrąga dużego to:

- Produkcja filetów wędzonych na zimno (pakowanych, niepakowanych),
- Produkcja świeżych filetów (pakowane, niepakowane).

Zdecydowana większość (na podstawie wywiadów jakościowych szacujemy, że jest to ponad 90%) tych produktów (z pstrąga dużego) przeznaczona jest na eksport. Jedna firma jest zdecydowanym liderem z większościowym udziałem w przetwórstwie i eksporcie produktów z pstrąga.

5.2.1.2 Struktura rynku

Rynek krajowy tradycyjnie opierał się na pstrągach porcjowych, a do przetwórstwa i na eksport oferowano zarówno pstrągi porcjowe, jak i duże. Obecnie sytuacja jest bardziej złożona i coraz więcej dużych pstrągów trafia na rynek konsumencki w Polsce w postaci chłodzonych filetów lub filetów wędzonych. Jednoznaczna analiza sytuacji nie jest możliwa, gdyż wiele statystyk (na poziomie pierwszej sprzedaży, hurtu, handlu detalicznego, częściowo handlu zagranicznego) nie rozróżnia pstrąga porcjowego od pstrąga dużego.

Dominujący łańcuch wartości pstrąga porcjowego występuje w następującym układzie:

- (i) dostawa żywego pstrąga z gospodarstwa rybnego (krajowego) do zakładu przetwórstwa rybnego
- (ii) Zazwyczaj transport żywych ryb organizowany jest przez zakład przetwórstwa rybnego, który dostarcza ryby z danego regionu. W przypadku ryb importowanych, np. z Włoch czy Danii - dostawą zajmuje się firma handlowa, która koordynuje również transport do przetwórnicy.
- (iii) Przetwarzanie (patroszenie, schładzanie, czasem także filetowanie (do 100-200 g filetów - zwykle także pakowanie w zmodyfikowanej atmosferze),
- (iv) Dostawa z zakładu przetwórczego do centralnego lub regionalnego magazynu logistycznego danej sieci handlowej,
- (v) Dystrybucja wewnętrzna w sieci detalicznej (od magazynu centralnego do sieci sklepów).

Szacuje się, że sieci dyskontowe są dominującym kanałem sprzedaży detalicznej pstrąga świeżego i wędzonego z udziałem szacowanym na 59% (brak danych dla pstrąga porcjowego i dużego, źródło: GfK / Europanel).

Tabela 36: Sprzedaż detaliczna pstrąga w Polsce według kanałów (Dec. 2018-Nov.2019)

Kanał dystrybucji	Udział (wartość)
Hipermarkety	10%
Supermarkety	4%
Dyskonty	59%
Sklepy rybne	16%
Sklepy spożywcze	4%
Inne (np. rynki tradycyjne, sprzedaż obwoźna i bezpośrednia)	6%

Suma nie wynosi 100% z powodu zaokrągleń
Źródło: GfK/Europanel (Kulikowski T. 2020 A ²²)

Handel hurtowy odbywa się w łańcuchu dostaw między przetwórcami a tradycyjnymi sklepami rybnymi i sektorem HORECA.

²² Kulikowski T. 2020, Raport z badań konsumenckich sporządzony przez MPR S.C. dla SPRŁ, Gdynia 2020 (raport wewnętrzny, niepublikowany)

5.2.2 Konsumpcja

W latach 2015-2019 spożycie pstrąga na mieszkańca w Polsce wahało się od 0,48 do 0,52 kg w ekwiwalencie wagi żywej (ostatnie dostępne dane pochodzą z 2019 r., kiedy spożycie wyniosło 0,52 kg na mieszkańca ²³). Można przyjąć (szacunkowo na podstawie lokalnej struktury produkcji i wywiadów z interesariuszami), że 80% stanowił pstrąg porcjowy, co oznacza średnie spożycie pstrąga porcjowego na poziomie ok. 0,42 kg na mieszkańca (co daje łączną wielkość rynku na poziomie ok. 16 tys. ton rocznie).

Według badań przeprowadzonych w latach 2018-2019 (Kulikowski T. 2020 A), około 18% polskich konsumentów spożywa pstrągi stosunkowo regularnie (kilka razy w roku), a 20-24% spożywa pstrągi co najmniej raz w roku.

Według CAPI Pstrąg 2014²⁴, około 9% polskich konsumentów spożywa pstrąga z grilla przynajmniej raz w okresie od maja do sierpnia. Według badań IPSOS dla Norweskiej Rady ds. Owoców Morza (Seafood Study 2015 ²⁵), pstrąg jest najpopularniejszą rybą z grilla. W zależności od grupy wiekowej, od 45% do 65% konsumentów, którzy przygotowują ryby na grillu, "najlepszy" jest pstrąg. Postrzeganie pstrąga przez polskich konsumentów zostało określone w badaniach ilościowych:

- W badaniu CAPI 2014 Trout, 78% konsumentów uznało pstrąga za "zdecydowanie smacznego" (32%) lub raczej smacznego (46%),
- W badaniu CAPI 2014 Trout, 65% konsumentów uznało pstrąga za drogi produkt spożywczy, co zostało wskazane przez konsumentów jako główna bariera w zwiększeniu spożycia pstrąga. 25% konsumentów stwierdziło, że pstrąg nie jest drogim produktem,
- W badaniu CAPI 2018²⁶ odsetek konsumentów, którzy zdecydowanie zgodzili się, że trudno jest kupić świeżego pstrąga wyniósł 27%, a 26% z badania nieco zgodziło się z tym stwierdzeniem. Tylko 6% konsumentów zdecydowanie nie zgodziło się z tym stwierdzeniem. Dane te sugerują, że dla konsumentów trudno jest znaleźć (świeżego pstrąga) w miejscu, w którym zazwyczaj robią zakupy. Analizując te dane dalej, można stwierdzić, że konsumenci pod pojęciem "świeży pstrąg" rozumieją tylko ultra świeży schłodzony produkt niepakowany, a dla dużej grupy konsumentów pakowany schłodzony pstrąg nie mieści się w zakresie pojęcia "świeży pstrąg".

---

²³ Lirski A., Hryszki K., Kulikowski T., PSTRĄGI I TROCIE Plan obrotu i produkcji (Pstrągi. *Plan produkcji i sprzedaży PTBA*), Łęborg 2019 (raport wewnętrzny, niedostępne publicznie)

²⁴ CAPI 2014: Ogólnopolskie badanie na reprezentatywnej grupie konsumentów, metodą wywiadów bezpośrednich CAPI, zrealizowane przez PBS na zlecenie PTBA (niedostępne publicznie), częściowo prezentowane publicznie jako: T. Kulikowski, *Umocnienie pozycji pstrąga na krajowym rynku rybnym w latach 2011-2014*, 39 Doroczna Konferencja Producentów Pstrąga w Polsce, Gdynia, 9-10 października 2014 (<http://sprl.pl/konferencje/konferencja-2014/materialy-szkoleniowe>)

²⁵ Badanie na temat owoców morza 2015. Opinie i perspektywy. Konsumpcja ryb wśród Polaków (*Seafood Study 2015. Opinie i perspektywy: spożycie ryb wśród Polaków*), Norweska Rada ds. Owoców Morza, Warszawa 2015 (raport drukowany)

²⁶ CAPI 2018: Ogólnopolskie badanie na reprezentatywnej grupie konsumentów, metodą wywiadów bezpośrednich CAPI, zrealizowane przez PBS na zlecenie PTBA (dane niedostępne publicznie), częściowo prezentowane jako Kulikowski T., Wizerunek *pstrąga* tęczowego i palii w kontekście potencjału promocji tych ryb na rynku polskim, 43 Doroczna Konferencja Producentów Pstrąga w Polsce, Gdynia, 11-12 października 2018 (<http://sprl.pl/konferencje/konferencja-2018/materialy-konferencyjne>)

5.2.2.1 Konsumpcja na rynku HORECA

Mimo braku danych na temat rynku HoReCa, w raportach dla PTBA (Lirski, Hryszko, Kulikowski 2019) szacuje się, że HoReCa stanowi jedną trzecią konsumpcji pstrąga w Polsce. W latach 2015-2019 całkowite przychody z HoReCa w Polsce wzrosły o blisko 54%, osiągając wartość 50,9 mld zł (11,4 mld euro) (dane Statistics Poland²⁷). Prawie cały ten wzrost przypadł na restauracje, podczas gdy stołówki i bary doświadczyły stagnacji lub regresu. W 2018 r. wzrost wyniósł 5,8% (na podstawie szacunków firmy badawczej PMR²⁸). Porównanie danych Eurobarometru 2018²⁹ z danymi Eurobarometru 2016 również potwierdza wzrost częstotliwości kupowania dań rybnych poza domem. Odsetek osób, które jedzą ryby w HoReCa przynajmniej raz w miesiącu wzrósł z 21% w 2016 roku do 23% w 2018 roku. Odsetek osób, które nigdy nie jedzą ryb poza domem spadł z 45% w 2016 roku do 36% w 2018 roku. Według badań TNS Gallup dla Norwegian Seafood Council (Seafood Study 2015) 31% polskich konsumentów jest skłonnych zamówić łososa podczas wizyty w restauracji lub podobnym lokalu poza domem, 17% - dorsza, 13% - pstrąga (7% pstrąg porcjowy; 6% duży pstrąg (nazywany w Polsce zwykle "pstrągiem łososiowym"), 9% - krewetki, 5% - okonia lub szczupaka. Warto zwrócić uwagę, że pstrąga porcjowego doceniają głównie osoby po 30 roku życia (16% wskazań), nie doceniają go natomiast osoby w wieku 20-29 lat (tylko 6% wskazań). W najmłodszej grupie wiekowej preferowane są łosoś i krewetki.

5.3 Transmisja cen w łańcuchu dostaw

5.3.1 Cena loco gospodarstwo

Od 2012 do 2019 roku cena pstrąga systematycznie rosła (z 10,92 zł/kg w 2012 roku do 12,83 zł/kg w 2019 roku; 2,46 EUR/kg do 2,88 EUR/kg). Ceny zbytu pstrąga tęczowego w 2019 roku były o 17% wyższe niż w 2012 roku (+11% w ujęciu realnym), natomiast w porównaniu z 2018 rokiem były wyższe o 2,1%. W tym samym czasie drugi ważny gatunek polskiej akwakultury - karp - doświadczył zarówno wzrostu cen, jak i gwałtownych spadków.

Według przedstawicieli organizacji producentów obecna cena pstrąga tęczowego pozwala na utrzymanie gospodarstwa, osiąganie niewielkich zysków, ale jest zbyt niska, aby sfinansować przyszłe inwestycje.

Tabela 37: Ceny nominalne pstrąga loco gospodarstwo (w walucie lokalnej PLN/kg i EUR/kg)

Gatunek	Waluta	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Evol. 2019/2012
Pstrąg tęczowy	PLN	10,92	11,38	11,64	11,95	12,35	12,41	12,57	12,83	17%
Golec arktyczny/Sparctic		13,01	13,35	12,92	12,76	14,16	14,49	14,84	14,83	14%
Pstrąg tęczowy	EUR	2,46	2,56	2,62	2,69	2,78	2,79	2,83	2,89	17%
Golec arktyczny/Sparctic		2,93	3,00	2,91	2,87	3,19	3,26	3,34	3,34	14%

Źródło: Instytut Rybactwa Śródlądowego; stały kurs EUR/PLN - 4,4480 (średnia NBP na 2020 r.)

²⁷ Rynek wewnętrzny w Polsce w 2019 r. (*Internal market in Poland in 2019*), Statistics Poland, Warszawa 2020 <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/handel/rynek-wewnetrzny-w-2019-roku,7,26.html>

²⁸ Rynek HoReCa w Polsce 2018 (<https://retailmarketexperts.com/dane-i-analizy/infografiki/rynek-horeca-w-polsce-2018-infografika/>)

²⁹ https://data.europa.eu/euodp/en/data/dataset/S2206_89_3_475_ENG

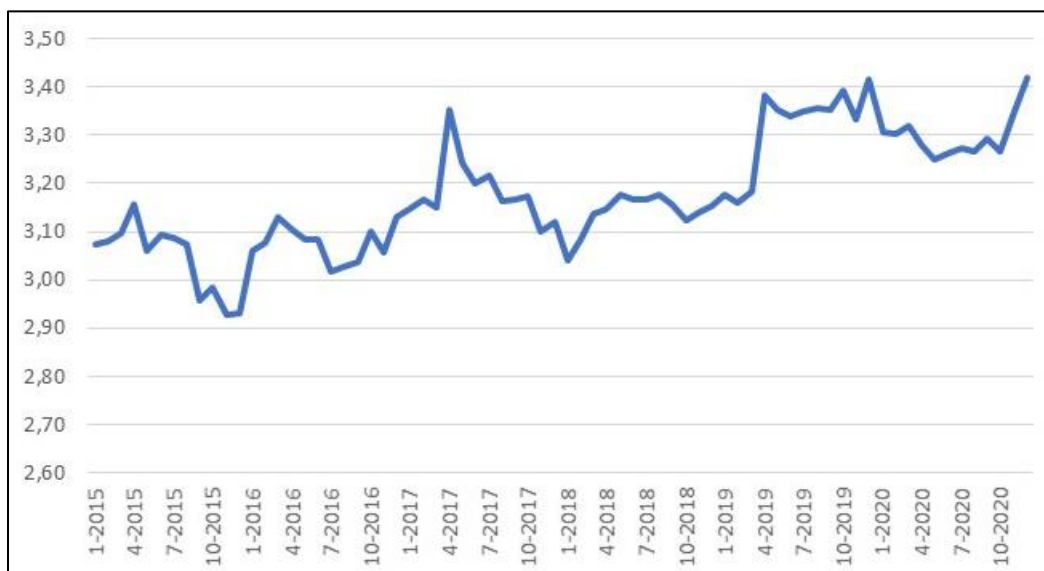
Tabela 38: Ceny pstrąga tęczowego loco gospodarstwo (w walucie lokalnej PLN/kg i EUR/kg) w rozbiu na pstrągi porcjowe i duże

Gatunek	Waluta	2018*	2019*	2020**
Pstrąg porcjowy	PLN	12,59	13,27	11,80-12,50
Duży pstrąg		13,36	13,14	Niedostępne
Pstrąg porcjowy	EUR	2,83	2,98	2,65-2,81
Duży pstrąg		3,00	2,95	Niedostępne

Stawy kurs EUR/PLN - 4,4480 (średnia NBP na 2020 r.)

Źródło: * badania ankietowe PTBA; ** szacunki (wywiad)

Co miesiąc Statistics Poland publikuje "Ceny sprzedaży pstrągów", które odpowiadają sprzedaży loco fabryka świeżych pstrągów porcjowych, wypatroszonych. W 2020 roku ceny były stabilne (bez zmian miesiąc do miesiąca: grudzień 2019 do grudnia 2020). W ciągu pięciu lat ceny loco fabryka wzrosły o 17% (od grudnia 2015 do grudnia 2020, +7% w ujęciu realnym). Wzrost cen na poziomie loco fabryka jest większy niż wzrost cen loco gospodarstwo w analogicznym okresie.

Wykres 24: Cena (nominalna) świeżego pstrąga porcjowego całego loco fabryka (EUR/kg)

Źródło: Statystyka Polska

5.3.2 Ceny importowe i eksportowe

Import

Ceny importowe były stosunkowo stabilne dla świeżego pstrąga porcjowego importowanego do Polski w latach 2013-2020: od 3,17 do 3,68 EUR/kg. Obserwujemy lekki spadek od szczytu w 2017 r., by w 2020 r. osiągnąć poziom 3,32 EUR/kg.

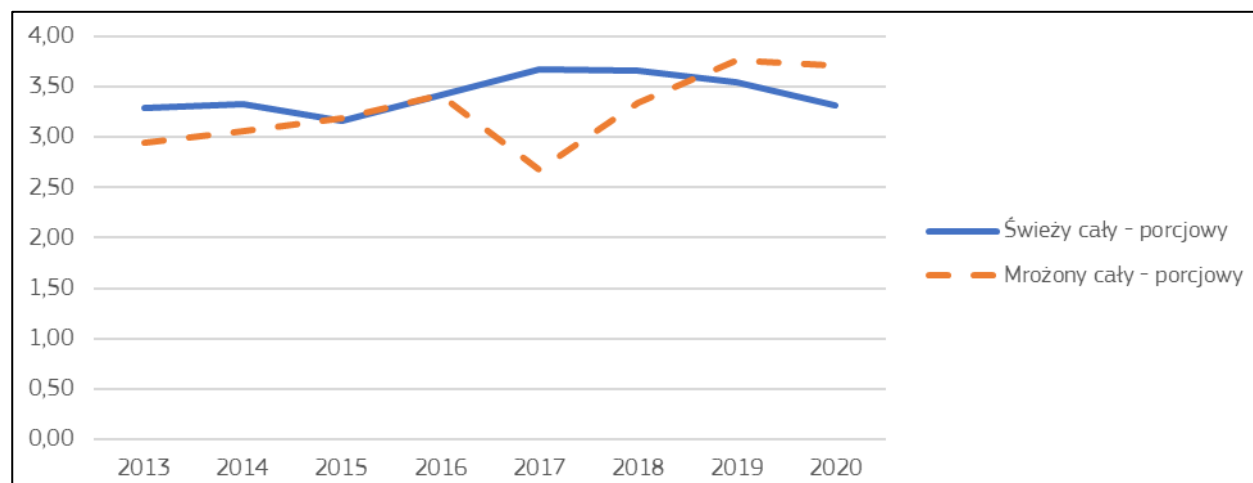
Obserwujemy większe zróżnicowanie w przypadku mrożonego pstrąga porcjowego: ogólna tendencja wzrostowa w latach 2013-2020 (+26%, +13% w ujęciu realnym) z 3,71 EUR/kg w 2020 r. (nawet przy spadku w 2017 r. na poziomie 2,68 EUR/kg w 2017 r.).

Tabela 39: Ceny importowe (nominalne) pstrąga porcjowego do Polski w latach 2013-2020

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Ewol 2020/ 2013
Świeży cały - porcjowy	3,29	3,33	3,17	3,42	3,68	3,66	3,55	3,32	+1%
Mrożony cały - porcjowy	2,94	3,06	3,18	3,42	2,68	3,34	3,77	3,71	+26%

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

Rysunek 25: Ceny importowe (nominalne) pstrąga porcjowego do Polski w latach 2013-2020

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

Eksport

Głównym produktem eksportowanym jest świeży pstrąg porcjowy, którego cena była stosunkowo stabilna w latach 2013-2020: od 5,00 do 5,50 EUR/kg prawie każdego roku. W 2020 r. cena wynosiła 5,45 EUR/kg.

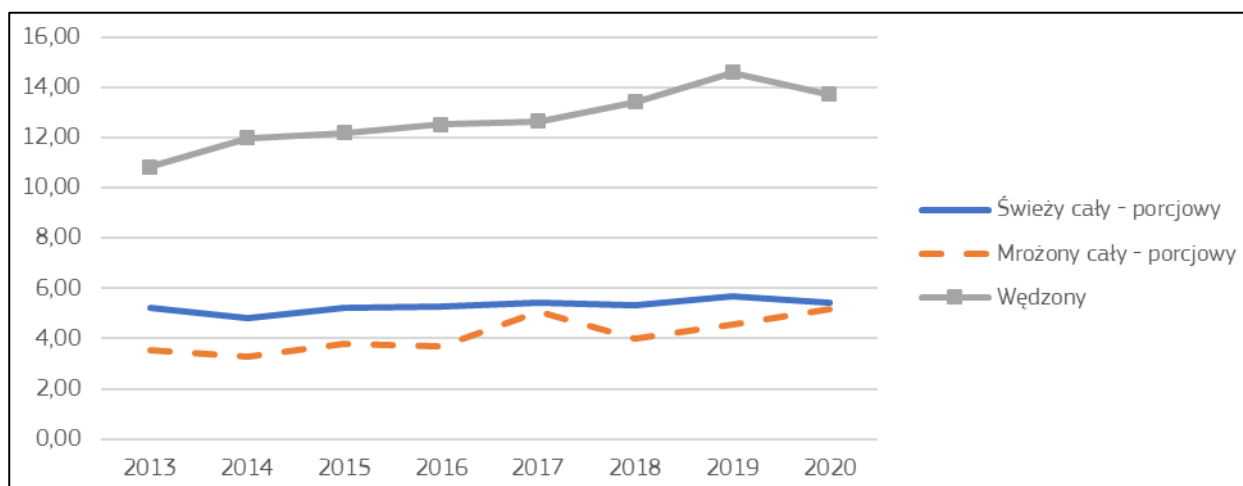
Wielkość eksportu mrożonego pstrąga porcjowego jest bardzo ograniczona (zob. sekcja 5.1.2); cena w 2020 r. wynosiła 5,17 EUR/kg. Część eksportowanego pstrąga wędzonego to pstrąg porcjowy (szczegółowy odsetek nie jest dostępny); cena eksportowa wzrosła w latach 2013-2020 (+27%) i w 2020 r. wynosiła 13,73 EUR/kg.

Tabela 40: Ceny eksportowe (nominalne) pstrąga z Polski w latach 2013-2020

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Evol 2020/ 2013
Świeży cały - porcjowy	5,24	4,82	5,23	5,27	5,42	5,33	5,70	5,45	+4%
Mrożony cały - porcjowy	3,55	3,27	3,79	3,68	5,06	3,99	4,57	5,17	+45%
Pstrąg wędzony	10,84	11,99	12,19	12,54	12,67	13,42	14,61	13,73	+27%

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

Rysunek 26: Ceny eksportowe (nominalne) pstrąga z Polski w latach 2013-2020

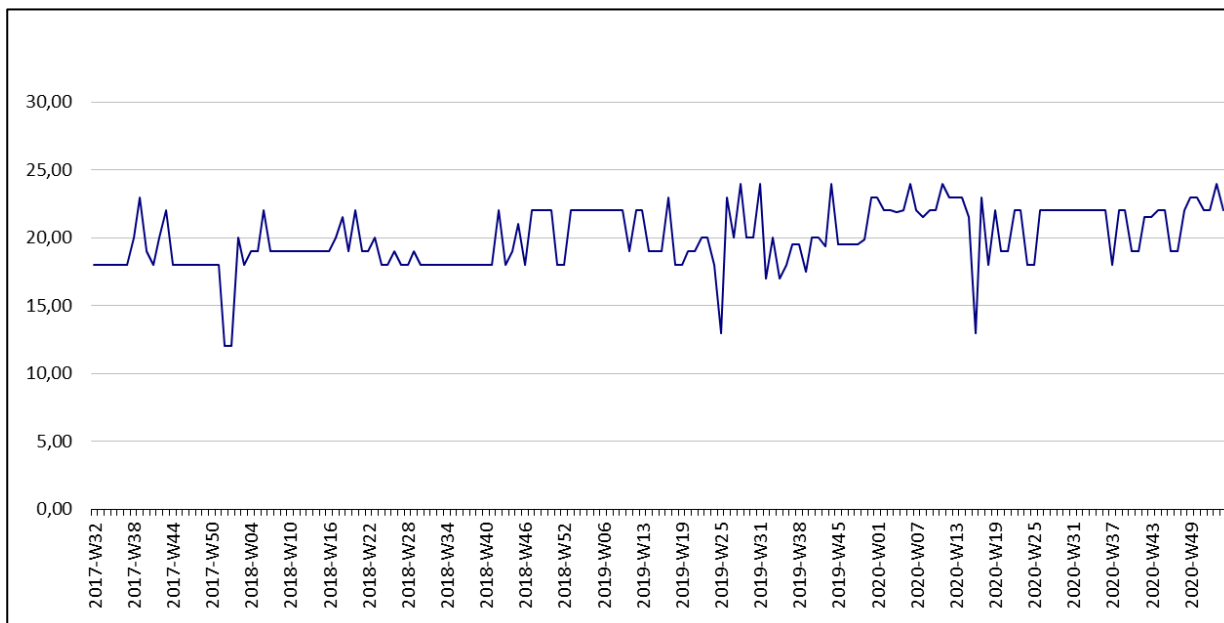

Źródło: Opracowanie EUMOFA na podstawie danych EUROSTAT-COMEXT

5.3.3 Ceny hurtowe

Cena hurtowa z EUMOFA (ceny hurtowe EUMOFA w Makro, Gdynia, Polska) nie pokazuje wyraźnej ewolucji ceny, ale pokazuje, że ceny na poziomie hurtowym podlegają dużym wahaniam z tygodnia na tydzień. Ceny te podawane są w ujęciu tygodniowym. Specyfika sprzedaży w tego typu jednostkach (tj. "Cash & carry") sprawia, że jest to *de facto* sprzedaż półhurtowa. Odbiorcami ryb są HoReCa, sklepy i klienci detaliczni. Są to zazwyczaj zamówienia kilogramowe lub co najwyżej kilkunastokilogramowe.

Rysunek 27: Cena (nominalna) świeżego pstrąga porcjowego (z głową, pochodzenie polskie), hurt - Makro (dostawca HORECA) (zł/kg)

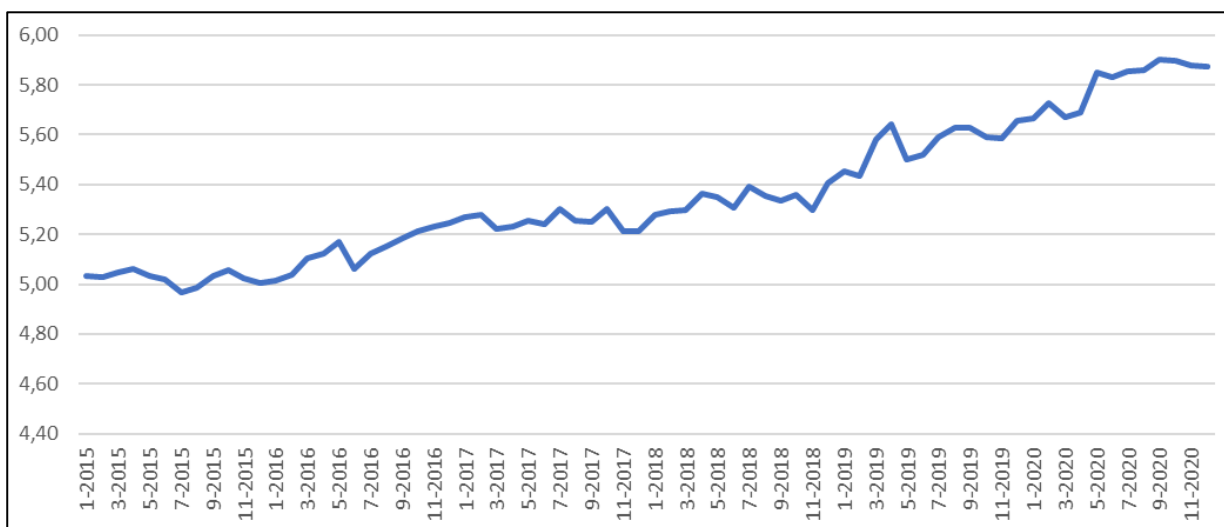
Źródło: EUMOFA

5.3.4 Ceny detaliczne

W latach 2013-2018 ceny pstrąga w detalu wzrosły o 7,8%, natomiast w pierwszej sprzedaży wzrosły łącznie o 10,5%. Wzrost cen detalicznych pstrąga (świeżego lub schłodzonego) w latach 2013-2018 był niższy od wzrostu cen ryb i przetworów rybnych ogółem, który wyniósł 9,5%. W analizowanym pięcioleciu ceny pstrąga znacznie wzrosły w stosunku do innych popularnych w Polsce źródeł białka zwierzęcego, takich jak wieprzowina i drób (odpowiednio o 10% i 6%) (źródło: Statistics Poland).

Poniższy wykres przedstawia rozwój cen świeżego pstrąga porcjowego na etapie sprzedaży detalicznej w latach 2015-2020. Cena osiągnęła maksimum na poziomie 5,90 EUR/kg we wrześniu i październiku 2020 roku (+19% w stosunku do najniższej ceny w 2015 roku, +8% w ujęciu realnym).

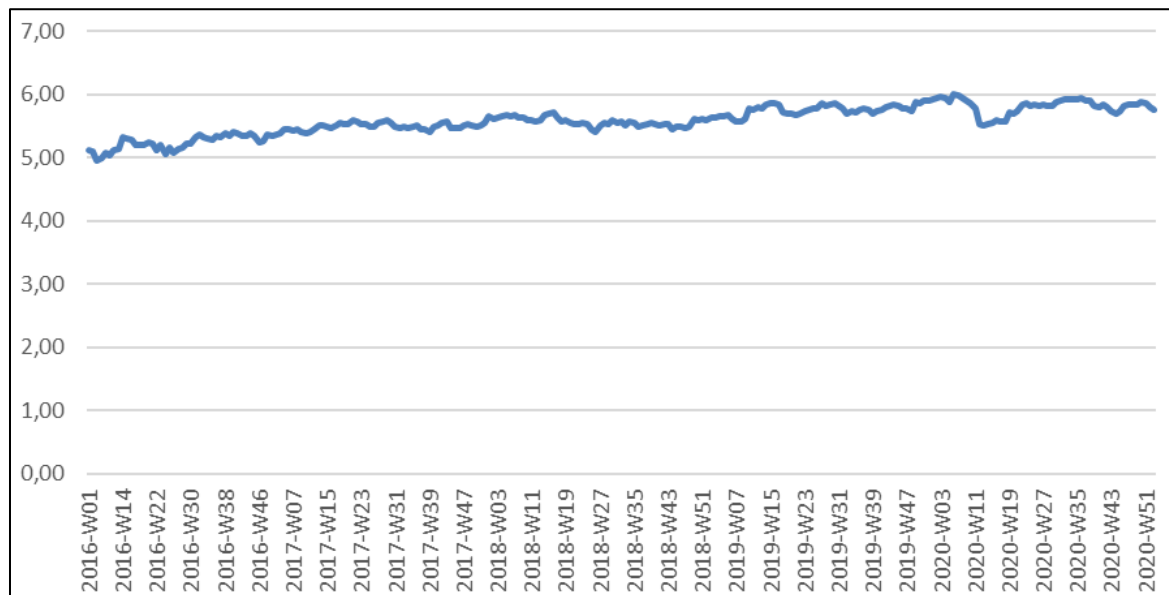
Rysunek 28: Ceny detaliczne (nominalne) świeżego pstrąga porcjowego w Polsce (2015-2020) (EUR/kg)

Źródło: Statystyka Polska

Innym źródłem danych o cenach detalicznych pstrąga jest EUMOFA. Dane te oparte są na badaniu gospodarstw domowych i odzwierciedlają średnią cenę różnych kupowanych produktów świeżych pstrągów (nie tylko pstrągów porcjowych), w różnych formach przetworzenia.

Rysunek 29: Ceny detaliczne (nominalne) pstrąga chłodzonego w Polsce (2016-2020), mix produktów (EUR/kg)

Źródło: EUMOFA (na podstawie zakupów gospodarstw domowych Europanel)

5.3.5 Transmisja ceny

Przeprowadzono dwie analizy:

- Jedna dotyczyła pstrąga porcjowego, patroszonego, schłodzonego i pakowanego (MAP) w dużym sklepie detalicznym,
- Druga koncentrowała się na pstrągu porcjowym, wypatroszonym, schłodzonym (na lodzie), luzem, w tradycyjnym handlu detalicznym (sklepy rybne).

Na podstawie wywiadów z organizacją producentów rolnych, szacujemy, że na koniec 4 kwartału 2020 r. i w styczniu 2021³¹ r., standardowa cena loco gospodarstwo za pstrąga porcjowego wynosiła 12,50 PLN/kg (2,77 EUR/kg) dla przetwórców z ustalonymi umowami. Niektórzy ankieterzy wskazywali nawet niższe ceny, takie jak 11,50-11,80 PLN/kg (2,55-2,62 EUR/kg), zwłaszcza dla hodowców bez umów z przetwórcami. Cena na przełomie 2020 i 2021 roku była znacznie niższa od średniej z 2019 roku (12,83 PLN/kg; 2,85 EUR/kg).

Na podstawie rozmów z uczestnikami łańcucha dostaw szacujemy, że koszty i marże przetwarzania wynosiły minimum 3,50 PLN na 1 kg (0,78 EUR/kg) produktu podczas patroszenia lub 6,30 PLN na 1 kg (1,40 EUR/kg) produktu podczas patroszenia i pakowania. Głównymi czynnikami kosztotwórczymi są robocizna i materiały opakowaniowe. Marża przetwórcy szacowana jest na 2-5%. Koszt materiałów opakowaniowych wynosi od 1,80 do 2,20 PLN na 1 kg (0,40-0,49 EUR/kg) produktu końcowego, w zależności od rodzaju opakowania. Koszty logistyczne szacuje się na 1,00 PLN za 1 kg (z zastrzeżeniem, że istnieją przedsiębiorstwa, które mają niższy poziom tych kosztów) (0,22 EUR/kg); obejmują one transport z gospodarstwa rybackiego do zakładu przetwórczego oraz z zakładu przetwórczego do

³¹ Zastosowano kurs 1 EUR = 4,5067 PLN (kurs średni kwartalny, ogłoszony przez Narodowy Bank Polski za IV kwartał 2020 r.).

końcowego punktu sprzedaży. Dodatkowo należy doliczyć straty materiału podczas patroszenia (16 % surowca).

Porównanie cen ex-factory i cen detalicznych sugeruje, że marża w handlu detalicznym wynosi 17% dla ceny standardowej (cena bez dodatkowego rabatu). Niektórzy przetwórcy i rolnicy uważają jednak, że w niektórych przypadkach może ona wynosić nawet 20%. Dla nowych dostawców i nowego typu produktów (nowe gatunki, produkty gotowe do spożycia) marże w handlu detalicznym mogą wynosić nawet ponad 20%.

Ponadto, zgodnie z opinią uczestników łańcucha dostaw, 90% produktów sprzedawanych w handlu detalicznym jest w cenie "normalnej" (standardowej), a tylko 10% jest sprzedawanych w cenach "twardej promocji" (0% marży detalicznej). Według opinii uczestników łańcucha, najniższe poziomy odpłatności za produkt (największe promocje) wskazują dokładnie na cenę zakupu produktu przez detalistę od dostawcy (przetwórcy).

Pstrąg porcjowy, patroszony, schłodzony, pakowany (MAP) w dużym sklepie detalicznym

Cena ex-farm wynosi 2,62 EUR/kg i stanowi 45 % ceny detalicznej (5,79 EUR/kg).

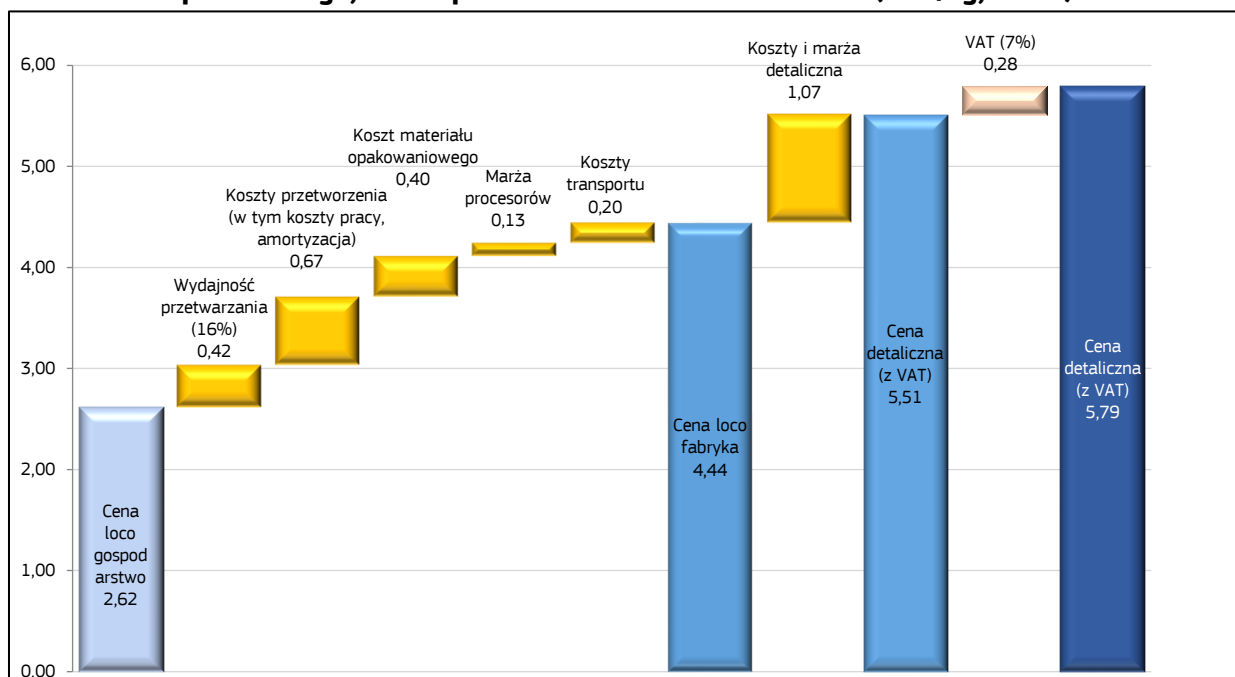
Tabela 41: Koszty i marże dla pstrąga porcjowego w Polsce, patroszonego, chłodzonego, pakowanego, wielkopowierzchniowa sieć handlowa (EUR/kg, 2020)

	Średnia	% ceny końcowej	Źródła danych
Cena loco gospodarstwo	2,62	45%	Wywiad z przetwórcami i organizacjami producentów
Wydajność przetwarzania (16%)	0,42	7%	
Koszty przetworzenia (w tym koszty pracy, amortyzacja)	0,67	12%	
Koszt materiału opakowaniowego	0,40	7%	
Marża procesorów	0,13	2%	
Koszty transportu	0,20	3%	
Cena loco fabryka	4,44	77%	Wywiad z przetwórcami
Koszty i marża detaliczna	1,07	18%	Obliczony
Cena detaliczna (z VAT)	5,51	95%	Obliczony
VAT (7%)	0,28	5%	Obliczony
Cena detaliczna (z VAT)	5,79	100%	Statystyki

Źródło: Opracowanie własne EUMOFA

Rysunek 30: Koszty i marże dla pstrąga porcjowego w Polsce, patroszonego, chłodzonego, pakowanego, wielkopowierzchniowa sieć handlowa (EUR/kg, 2020)

Źródło: EUMOFA

Pstrąg porcjowy, patroszony, schłodzony (z lodem), luzem, w tradycyjnym handlu detalicznym (sklepy rybne)

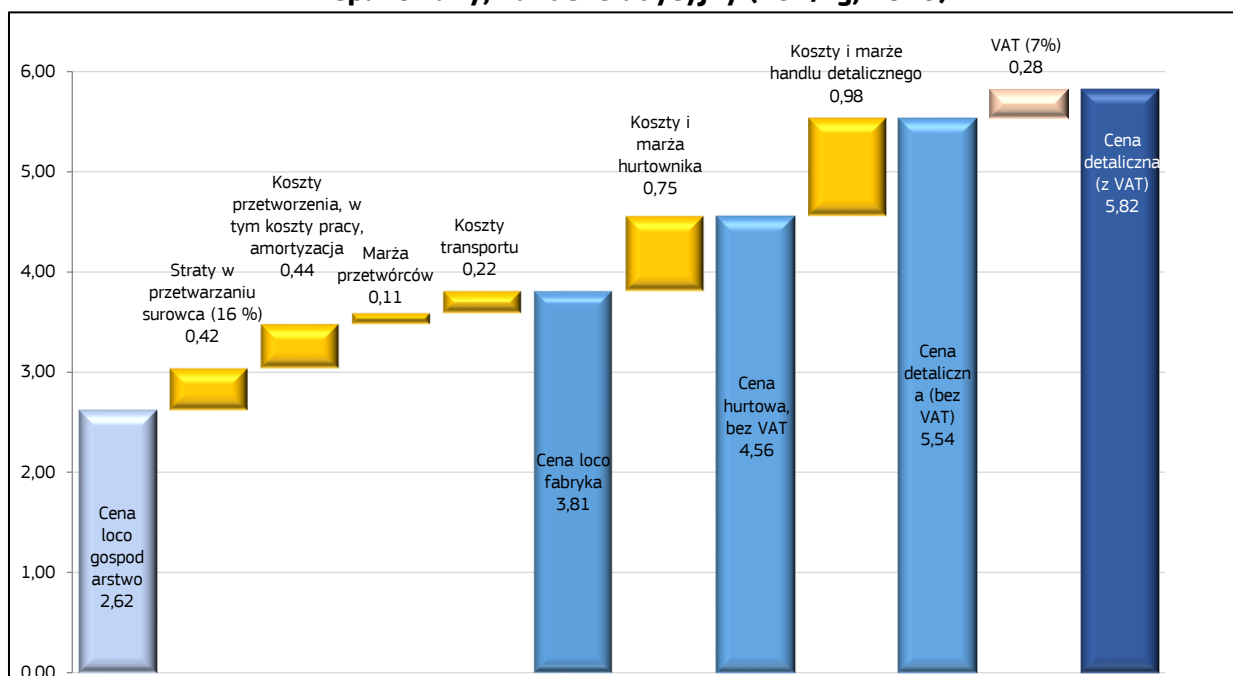
Cena ex-farm wynosi 2,62 EUR/kg i stanowi 45 % ceny detalicznej (5,82 EUR/kg).

Tabela 42: Koszty i marże dla pstrąga porcjowego w Polsce, patroszony schłodzony niepakowany, handel tradycyjny (EUR/kg, 2020)

Pstrąg porcjowy tęczowy patroszony, schłodzony, handel tradycyjny (Polska 4Q2020)	EUR/kg	% ceny detalicznej	Źródła danych
Surowce (cena loco gospodarstwo)	2,62	45%	Wywiad z przetwórcami i organizacjami producentów
Straty w przetwarzaniu surowca (16 % żywej wagi)	0,42	7%	
Koszty przetworzenia, w tym koszty pracy, amortyzacja	0,44	8%	
Marża przetwórców	0,11	2%	
Koszty transportu	0,22	4%	
Cena loco fabryka	3,81	66%	Wywiad z przetwórcami
Koszty i marża hurtownika	0,75	13%	Obliczony
Cena hurtowa, bez VAT	4,56	78%	Statystyki
Koszty i marże handlu detalicznego	0,98	17%	Obliczony
Cena detaliczna (bez VAT)	5,54	95%	Obliczony
VAT (7%)	0,28	5%	Obliczony
Cena detaliczna (z VAT)	5,82	100%	Statystyki

Źródło: Opracowanie własne EUMOFA

Rysunek 31: Koszty i marże dla pstrąga porcjowego w Polsce, patroszony schłodzony niepakowany, handel tradycyjny (EUR/kg, 2020)

Źródło: EUMOFA

6 Porównanie transmisji cen w różnych Państwach Członkowskich

Ta sekcja zawiera porównanie struktury cenowej dla pstrąga porcjowego w Niemczech, Włoszech i Polsce.

Cena ex-farm jest zróżnicowana w zależności od państwa członkowskiego i rodzaju produktu:

- Biały / różowy pstrąg,
- Wielkość,
- Żywy lub świeży,
- Wypatroszony lub niewypatroszony.

W przykładach uwzględnionych w analizie transmisji cen cena pierwszej sprzedaży waha się od 2,62 EUR/kg w Polsce do 3,90 EUR/kg w Niemczech.

Ostateczna cena dla konsumenta zależy od sposobu prezentacji (pakowane lub luzem) i kanałów sprzedaży. W omawianych przykładach kanałami sprzedaży są: handel detaliczny na dużą skalę (Polska i Włochy), sklep tradycyjny (Polska) i sklep rolniczy (Niemcy). Cena końcowa waha się od 5,72 EUR/kg (Polska) do 10,40 EUR/kg w Niemczech. Produkty są pakowane w dużym handlu detalicznym w Polsce i luzem w Niemczech, we Włoszech oraz w handlu tradycyjnym w Polsce.

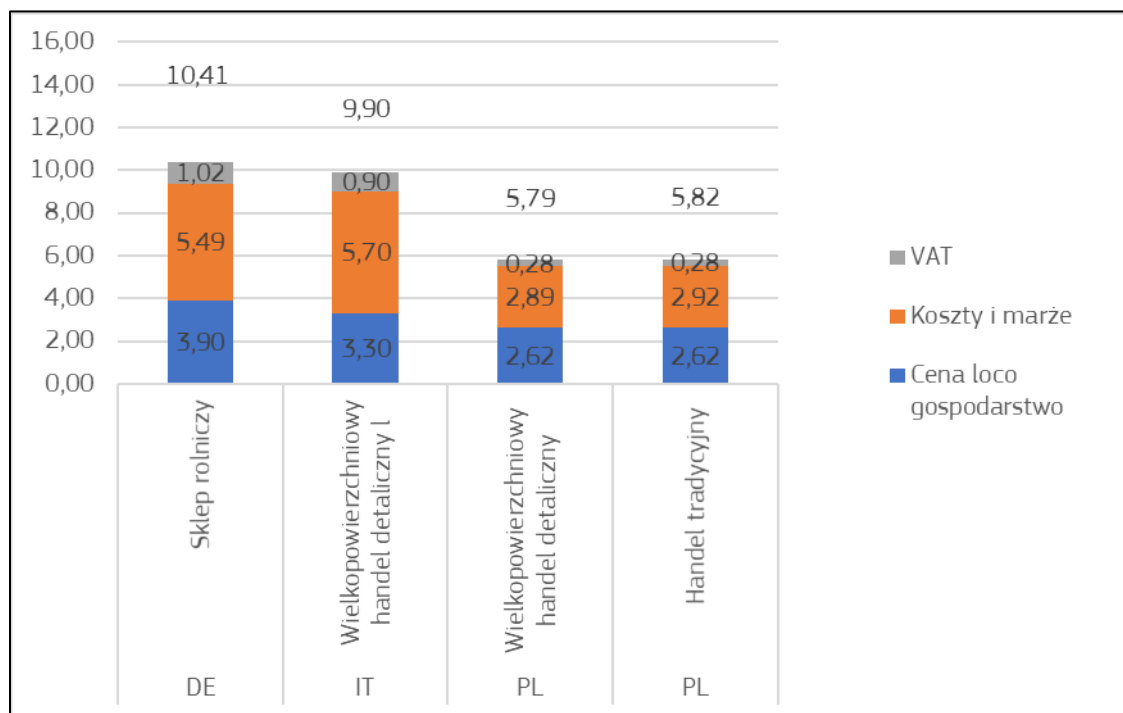
Udział ceny ryb w cenie końcowej jest najwyższy w Polsce - 45%, najniższy we Włoszech - 33%, w Niemczech wynosi 38%.

Tabela 43: Porównanie transmisji cen w Niemczech, Włoszech i Polsce dla pstrąga porcjowego

	DE Sklep rolniczy (luzem)	IT Wielkopowierzchniowy handel detaliczny (luzem)	PL Wielkopowierzchniowy handel detaliczny (pakowany)	PL Handel tradycyjny (luzem)
Cena loco gospodarstwo	3,90	3,30	2,62	2,62
Koszty i marże	5,49	5,70	2,89	2,92
Detalista (bez VAT)	9,39	9,00	5,51	5,54
Detalista (z VAT)	10,40	9,90	5,79	5,82

Źródło: EUMOFA

Rysunek 32: Porównanie transmisji cen w Niemczech, Włoszech i Polsce dla pstrąga porcjowego (EUR/kg)

Źródło: EUMOFA

Zainteresowane strony, z którymi przeprowadzono wywiady

- Niemcy
  - Hodowcy pstrąga
  - VDBA - Verband der Deutschen Binnenfischerei und Aquakultur
  - Institut für Binnenfischerei e.V. Potsdam-Sacrow
- Włochy
  - Associazione piscicoltori italiani (API)
- Polska
  - Przetwórcy
  - Polski Związek Hodowców Pstrąga - Organizacja Producentów
  - Instytut Rybactwa Śródlądowego
  - Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
  - Polska Organizacja Producentów Karpia

EUMOFA

European Market Observatory for
Fisheries and Aquaculture Products

www.eumofa.eu

Urząd Publikacji
Unii Europejskiej